

ר' ישראל קארדונר ברסלב
צט
חבל במשמרותינו וחלק כחלק נאכל הפירות
יהיה שמור לעולם הבא, אכ"ר.

ד.
יום ר' עש"ק קורה, תר"ע פיעה"ק מירון תו"כ.
ק צפת.
דעת אמת יתמשך מארץ הצבי מראש נפש ידידי
נה עימי מים מנחל אחד ה"ה הבחור המופלא
ת טובים לעבודתו ית' כש"ת כמר יצחק מאיר בן
ג"י.

מכתבו הנעים לי מאוד הנכתב עוד כיום ה'
שלושה רו"כ הגעני יום ר' שבוע העברה
מדוע התעכב כ"כ, ולא ידעתי פרוש הדבר
או היה איזה שהות על הפאסט.
כעצמו אנו יכולים להבין גודל העניין של
ו שהמניעות מתפשטים עי"ז כ"כ, כי אם
כבר היה נולד מזה כמה דיבורים וענינים
ן מי יתן שנוכה עכ"פ מעתה להתעורר
ע"י אהבת חברים.

נפשי, אם אומנם שקשה וכבד עלי מאוד
שנתחדש אצלי בעינים של כל
מעט דמעה אצלי בעינים של כל
השנה לא יתן לי שום דבר
שהיתה בלתי נקודה הנה עדי
שתדל לייסד החברה שלנו בפרו
בחצות לילה בציבור על הציון התנא
זה הרבה לספר ואולי נזכה להתוועד יחד

מוהר"ן תנינא

מא מב מנ מוד

קונטרס

שובו אל האוצרות

שלכם!

בעניין נצחיות עצות רביה"ק מוהר"ן

זיע"א מברסלב

ב"ר יהודו

מכתבי ר' נתן

גדולים - אולי נאבד המכתב מאשה דאברים; ושם ה'
טובה - שנקדה עמד על הזעריב"א וברוך ה' י

ועתה אני מתחיל לדבר אחי ורעי מעסקנו הנצחי: מה
היזקרים, מה אנו דוממים בעסק רבנו ז"ל ותלמידי
אנו עשים בשטותים שלנו צל נגד אור גדול כזה
העולמות כלם, ואפלו בעולם הנשמי הזה יכול להאיר
לפי עצם גשמיותנו יכול להאיר לנו - רק אם נטה ש
בעין האמת באורות האלו אשר השאירו לנו רבנו ז"ל
בספריהם הקדושים - אשר הם יכולין להוציא אותנו
אשר מתגבר עלינו, עוד יותר מאכן

כי בשבת הקדוש למדתי הלכות גולה הלכה ה', ו'
נזקין הלכה ג' - ואין אני יודע איך לשבח ל'
וגורלנו. ומבקש אני מאתכם שתענינו באלו הלכו
וייחיה שלכם, ותדעו איך אנו צריכין ל'

הזדה

מה כפרתי תבנה ותכונן.
מה אהב אותך באלו ראין זה את זה,
באר בסיון קפ"ג בלקוטי מוהר"ן, ולקבד
ה' ג"י.
לכם מכתב - ושלחתי אותו עם הערל מיקעד
ועתה נכתב שם כמה ענינים הצריכים לכם.
שקרא לי - שצריך לי, ולכסוף אין
לא נתן לכם המכתב;
שקרא לי ר' יוסף ג"י - שתקבלו על החוב
ותכתב לי אם
שצריך יותר, וכתב לי אם
שתי היה ר' יוסף אצל בני
מה שלא

קונטרס

שובו אל האוצרות שלכם!

בעניין נצחיות עצות רביה"ק מוהר"ן
זיע"א מברסלב

נדפס בס"ד בחודש שבט, שנת

"והישר בעיניו תעשה, והאזנת למצותיו, ושמרת כל חקיו, כל המחלה אשר שמתני
במצרים לא אשים"

(שמות טו, כו)

(התשפ"ג לפ"ג)

יו"ל ע"י אגודת
'להשקות אילנות'
אלעד

לתרומות וכיו"ב:
058-3231768

כמו כן ניתן לקבל חוברת זו,
וכן עלונים שבועיים, ספרים,
ועוד דברים שונים מתורת רבינו
הקדוש, בחינם לדוא"ל, ע"י
שליחת בקשה ל:
d0583231768@gmail.com

מפעולות האגודה:

הדפסת ספרי רבינו הקדוש
ואנשיו.

מכירת ספרי רבינו.

הוצאת עלון שבועי מתורת
רביה"ק - 'לב הענין'.

הוצאת חוברות לבירור דעת
רבינו הקדוש בנושאים
שונים.

ועוד...

ניתן לתרום ולהיות שותף לכל
הנ"ל, וכן ניתן להקדיש ספרים,
עלונים או חוברות להצלחת,
לרפואת או לעילוי נשמת.

"מעשה בחכם אחד, קודם מותו קרא
את בניו ומשפחתו, וציווה אותם
להשקות אילנות;

גם יש לכם רשות לעסוק בשאר
פרנסות, אבל בזה תשתדלו -
להשקות אילנות"

סיפורי מעשיות, תחילת מעשה ג'.

"העיקר והיסוד שהכל תלוי בו -
לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל
דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה,
דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות,
חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל.

כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה
(ספרי פרשת שופטים): 'אפילו אומר לך על
ימין שמאל' וכו'. ולהשליך מאתו כל
החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו
שום שכל, בלעדי אשר יקבל
מהצדיק והרב שבדור.

וכל זמן שנשאר אצלו שום שכל
עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקושר
להצדיק".

לקוטי מוהר"ן, קכ"ג.

{ תוכן עניינים }

מכתבי ר' ישראל קרדונר ז"ל ... כא	הקדמה.....א
מכתב ר' געצ'י.....כא	לקוטי מוהר"ןג
שארית יצחק.....כא	שיחות הר"ןד
מדרכי הצדיק.....כא	ספר המידותד
חלוקי הנחל.....כב	חיי מוהר"ןה
מכתבי שמואל.....כב	קיצור לקוטי מוהר"ן.....ו
שיחות ואמרות.....כה	לקוטי הלכותז
עונג שבת.....כו	לקוטי תפילות.....י"ד
אבי הנחל.....כו	עלים לתרופהי"ד
אשי ישראל.....כז	לקוטי עצותטו
ישראל סבא.....כז	פרפראות לחכמהטז
שערי צדיק.....כט	לקוטי אב"ןי"ז
תמימי דרך.....ל	מכתבי ר' שמשון בארסקי ז"ל ... י"ז
טעם זקנים.....לא	נתיב צדיק.....יח
דיבורי אמונה.....לב	שיר ידידות.....יט
שיח שרפי קודש.....לג	נתיבות צדיק.....יט
אוצר נחמני.....לד	כוכבי אור.....כ

הקדמה

הקדמה

ברוך ה' אלוקי ישראל, אשר לא השבית לנו גואל, ושמר הבטחתו לישראל - אשר הבטיח 'כי לא תשכח מפי זרעו', ואין דור יתום (שבת קל"ח: , ובלקו"מ לפני חלק ראשון). וע"כ גם בדורנו זה, הרווי במחלות נפש מבית ומחוץ ר"ל, שלח לנו צדיק אמת, מחיה חיים, אשר בכוחו הגדול יכול לרפאות את הבת מלכה מכל העשרה מיני חיצים המשוחים בעשרה מיני סמים שזרק בה המלך האכזר, עד שנפלה חלשות. אשר הם כלל הבלבולים, התאוות והמחשבות זרות וחוכמות חיצוניות וכיו"ב, אשר זורקים בנו היצר הרע וחילותיו, ואין ביכולת כלל להחזיק מעמד, בלעדי עצותיו הקדושות וכוחו הגדול של רבינו ז"ל, ההופך את כל הירידות לעליות, ואת כל העוונות לזכויות.

ואכן, בחסדי ה' יתברך, רואים בדורנו כיצד מתקרבים לרביה"ק המוני אנשים מכל העולם, מי בהתקרבות ממש, וגם אלה שעדיין לא זכו להתקרב בשלימות לאורו הגדול, ולהקראות על שמו הקדוש - רבים מהם שואבים חיות מתורתו הקדושה, המחייה נפש כל חי. (ועוד חזון למועד בס"ד לברר את זה הדבר, וד"ל).

אמנם, על אף כל הנ"ל, מצא לו הבעל דבר עצה, איך להעלים ולהסתיר את אור רבינו הקדוש מן העולם. וזאת, ע"י שמתלבש עצמו במצוות, ומסית לב האדם בענווה ואמונת חכמים של שקר, שבאמת אינו אלא חנופה (לקוטי תנינא סימן כ"ב), ומכניס לליבו מחשבות כאילו שכל דברי רבינו, אל אף קדושתם ורוממותם, (או דווקא משום זה), אי אפשר למצוא בהם עצות והנהגות למעשה, בכל ספק ובכל דבר גם בימינו (ח"ו), וכאילו כל עניינו של רבינו אינו אלא רק לחזק לבבות נשברים או לתקן נשמות ישראל וכיו"ב, אבל כדי לדעת מה צריכים לעשות למעשה, מוכרחים להתבטל לרבני ימינו, הנקראים 'גדולי ישראל', וכל היוצא מפיהם יעשה.

(ועיין בליקוטי הלכות הלכות מתנה ה"ד אות י"ג, שכתב שם, שכשעדיין אין מקורבים לצדיק, זו היא הדרך הטובה לנהוג בה, עד שימצא הצדיק האמת, וז"ל שם: 'יהשקו הצאן ולכו רעו', זה בחינת 'אם לא תדעי לך היפה בנשים, צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים' עיין בפרש"י שם. היינו, שכל זמן שאין יודעין האמת הברור למי להתקרב, צריכין לעת עתה להתקרב לאלו המנהיגים - **כי ברובם יש טוב הרבה, וגם בהתורה שלהם יש טוב הרבה רק שיש בהם אחיזה המדמה**. על כן כל זמן שאין יודעין מהצדיק האמת ששבר המדמה לגמרי צריכין להתקרב להם, בבחינת אם לא תדעי וכו' צאי לך וכו' ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים וזהו השקו הצאן ולכו רעו. היינו שאמר להם, **שהגאולה אי אפשר לקרב על ידי תורה כזאת**, אך אעפ"כ 'יהשקו הצאן ולכו רעו', מאחר שאין יודעין עדיין מנקודת האמת וכנ"ל, עכ"ל. ועיין שם מה שכותב אחר כך, **שאינ בתורתם כח להרבה זמן, אלא שלאחר שיוצאים מהם, חוזר היצר הרע למקומו**. ועיין גם בחיי מוהר"ן סימן תכ"א).

והנה, אם איזה קהילה או חסידות מסוימת וכיו"ב, היו הולכים ע"פ דברי רבם באיזה עניין, אע"פ שאינו הולך ביד אחת עם השקפת שאר הרבנים, מיד יחרישו העולם וישתקו, כי יבינו שאין להם ללין עליהם כי אם על רבם. וכאשר הוא נוהג למעשה בעולם, שבהרבה דברים יש השקפות שונות ומשונות, והבדלים מהותיים בין קהילה לרעותה ובין רב לחברו, ואף אחד אינו פוצה פה ומצפצף על זה, וכל שכן שתלמידי אותו רב בעצמו, לא חושבים שעליהם להתבטל לפני איזה מפורסם אחר זולת רבם. וקשה, אי"כ

הקדמה

מה נשתנה בברסלב, שהרבה אנשים הולכים ומתבטלים לפני רבנים אחרים, וכנ"ל?

אלא שנראה שהטעות הנ"ל, נובעת ממחשבה מוטעית, שכביכול אין בספרי רבינו, תשובות ועצות לספיקות שנתחדשו בדורנו, שהרי הם נולדו אחרי זמן חיי רבינו הקדוש. ולכן, אפילו אין מחפשים להם עצה ותשובה בדברי רבינו ז"ל, אלא הולכים מיד אל מקומות או רבנים אחרים לחפש משם עצות.

ע"כ אמרתי לבוא בזאת, וללקט מספרי רבינו ז"ל ותלמידו הקדוש ומספרי שאר אנ"ש היקרים, קטעים נחמדים - ציצים ופרחים, מפיהם ומפי כתבם, אשר כולם אל מקום אחד יהלכו - להראות ולגלות את גדולת עצותיו הנוראות והנפלאות של רבינו הקדוש, **אשר לא רק שיש בדבריו עצות שמספיקות להחיות את כל העולם, מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, מזמן חייו הקדושים ועד ביאת המשיח (ועד בכלל), אלא שאצלו נמצאות העצות הטובות ביותר, לכל מיני מחלות, גם כאלה אשר אין נמצאים להם עצות כלל אצל זולתו.**

וכן הבאתי קטעים מעניין הפגם הגדול של מי שמתבטל או מקבל מרות של אדם אחר זולת רבינו הקדוש, וכן הכנסתי קצת קטעים על העניין שכל אנ"ש היקרים אינם אלא חברים המקבלין דין מן דין את נקודת הצדיק, שהוא רק רבינו הקדוש לבד. מכיון שכל זה הולך אל אותו המכוון - לידע ולהאמין כי אין לנו לקבל שום עצות ותשובות ממקום אחר, אלא רק מרבינו ז"ל.

וה' יתברך יעזור, שנזכה להיות אנשים כשרים, ולעובדו יתברך בדרך רבינו ז"ל בתמימות ופשיטות ובהתקשרות באמת לרבינו הקדוש.

נ.ב. למותר לציין הפשוט והברור, שאין הכוונה בכל ההקדמה הנ"ל אל הרבנים בדווקא, אלא גם אל שאר 'נותני העצות' למיניהם, כגון פסיכולוגים ומייעצים וכיו"ב. ואדרבה מהם יש יותר להיזהר, כי הרבנים עכ"פ נתונים עצותיהם ע"פ התורה הקדושה (על פי רוב, ועיין בליק"ה שהבאתי לעיל בסוגריים), והם (הפסיכולוגים) נתונים עצותיהם ע"פ חכמות חיצוניות וטמאות, אלא שכתבנו הדוגמא הקלה יותר, ויקיש ממנה המעיין בקל וחומר.

לקוטי מוהר"ן

לקוטי מוהר"ן

כולם מלאים עצות נפלאות ונוראות לעבודתו האמיתית יתברך, כאשר יראה הרואה בעיניו, אם ישים ליבו עליהם באמת לאמיתו (...) **אין שום דבר מצווה ועצה טובה הנצרך לכל אדם שבעולם בכל דרגה ודרגה, שלא נזכר בספר הקדוש הזה.** (הקדמה)

כל מה שהוא קטן ומרוחק ביותר, צריך מלמד גדול ביותר שיהיה אמן כזה, שיוכל להלביש שכל עליון כזה דהיינו השגתו יתברך שמו לקטן ומרוחק כמותו, כי כל מה שהחולה נחלה ביותר - צריך רופא גדול ביותר. על כן אין להאדם לומר, די לי אם אהיה מקורב אצל איש נכבד וירא ה' אף שאינו מופלג במעלה, כי הלוואי שאהיה מקודם כמוהו. אל יאמר כן, כי אדרבא, כפי מה שידע אנש בנפשיה, גדל פחיתותו וגודל ריחוקו שנרחק מאד מהשם יתברך, כל אחד ואחד כפי מה שידע בנפשו, וכמו כן כל מה שידע בעצמו שהוא מרוחק ביותר צריך לבקש לנפשו רופא גדול מאד מאד, הגדול במעלה ביותר. **דהיינו שיחזיר ויבקש תמיד לזכות להתקרב להרבי הגדול מאד.** (סימן ל' אות ב')

העיקר והיסוד שהכל תלוי בו, לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול. ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספרי פרשת שופטים): 'אפילו אומר לך על ימין שמאלי וכו'. ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאילו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. **וכל זמן שנשאר אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקושר להצדיק.** (סימן קכ"ג)

עבודה גדולה לומר תורה אפילו ליחיד, כל שכן לרבים. כי צריך לזהר מאד, שלא יאמר דבר שאינו ראוי לשכל המקבל. כי הוא בחינת ניאוף, שמשליך טפי השכל באתר דלא אצטריך. ונקרא לבטלה, **כי אינו מוליך אצלו כלום. ולפעמים נקרא ניאוף ממש, שמוליך ומוציא פסול ופגום, הינו שהמקבל עושה על ידי זה דבר שאינו צריך לו לפי מדרגתו.** (סימן קל"ד)

כשהוא מאמין בהצדיק ונותן עיניו וליבו על דברי הצדיק, על כל דיבור ודיבור, כי מאמין שכל דבריו אמת וצדק ובכוונה מכוננת. אזי אחר כך, כשבא לביתו, כל מה שיארע אותו, הוא מסתכל היטב על כל דבר שיארע לו, ומבין למפרע בדברי הצדיק שדבר עמו בהיותו אצלו, שזה היתה כוונת הצדיק שרמז לו בתוך דברים שדבר עמו, **וכן כל דבר ודבר שיזדמן לו, הוא מוצא הכל בדברי הצדיק למפרע.** (סימן קפ"ו)

אפילו אדם פשוט, אם ישב עצמו על הספר, ויסתכל על אותיות התורה, יכול לראות חדשות ונפלאות. היינו, **שעל ידי הסתכלותו היטב היטב על אותיות התורה, יתחילו האותיות להאיר ולהצטרף, בבחינת אותיות בולטות ומצטרפות, שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא עג:). ואזי יראה נפלאות צרופים חדשים, ויכולין לראות בהספר, מה שבעל המחבר לא כיוון**

שיחות הר"ן

לזה כלל, וזה אפשר אפילו אדם פשוט, כי אדם גדול יכול לראות זאת בלי יגיעה, רק אפילו אדם פשוט לגמרי יכול להשיג ולראות חדשות כנ"ל, אם ישב עצמו ויסתכל על אותיות התורה כנ"ל. אך שלא יעמיד הדבר לנסיין, כי יכול להיות שאז דווקא לא יראה כלל, אך אף על פי כן יכול להשיג לזה אפילו אדם פשוט כנ"ל. (סימן רפ"א)

שיחות הר"ן

העולם אומרים שאין צריך לבקש גדולות, ואני אומר שצריך דווקא לבקש גדולות - לבקש ולחפש אחר הצדיק הגדול ביותר דווקא. וכבר מבואר מזה בספרים שצריך לחפש דיקא אחר הצדיק והרבי הגדול ביותר (לקוטי מוהר"ן ל'). (שיחה נ"א)

לפעמים אני מדבר איזה דיבור לאיזה אדם, ואין הדיבור עושה פעולתו עד לזמן רחוק. כמו שיש כשנותנין איזה סמים לרפואה. לפעמים הסם עושה פעולתו ומועיל מיד ולפעמים צריך הסם לשהות בתוך האדם איזה זמן ואחר כך הוא עושה פעולתו. כמו כן יש דברים שהוא מדבר שהם מונחים אצל האדם ואינם מעוררים אותו עד לזמן רחוק. אבל סוף כל סוף יעשה הדיבור פעולתו ויועיל בוודאי. (שיחה ר"ז)

יש כמה דברים שאני אומר לאיזה אדם. ועדין אין עושים פעולתם, רק שמתגלגלים הדברים מאדם זה לאדם אחר ומחברו לחברו וכו'. עד שיתגלגלו הדברים ויבואו לאיזה אדם, ויוכנסו הדברים לליבו בעומק גדול, ושם יעשו פעולתם בשלמות, ויעוררו אותו וכו'. (שיחה ר"ח)

אמר שכל התורות והשיחות שלו אינם בשבילנו לחוד. כי אם את אשר ישנו פה ואשר איננו פה' (דברים כ"ט י"ד) (ועין ברש"י שפרש ואשר איננו פה, ואף עם דורות העתידים לבוא, והבן). וכמה פעמים דיברנו עמו מעניין זה ורמז לנו בדבריו להודיע לדורות הבאים את כל מעשי ה' הגדול שעשה עמנו. ופעם אחת אמר בפרוש: גם לבניכם תודיעו את כל התורות והשיחות הנפלאות והמעשיות וכיוצא בהם אשר גלה לנו. ואמר אז זה הפסוק בהתלהבות גדול כגחלי אש, 'והודעתם לבניך ולבני בניך' (דברים ד'). (שיחה ר"ט)

ספר המידות

כשהולך מרב לרב, אז צריך לחזק אמונתו באחדות השם יתברך. כי הלימוד מהרבה מלמדים מזיק לאמונת היחוד. וכן הרב שיש לו אמונת היחוד, הוא יכול להאיר לכל תלמיד ותלמיד כפי כוחו, וכל תלמיד אינו שומע אלא מה שצריך לו ולא יותר. (אמונה, ז') כשאדם רוצה לידע איך להתנהג באיזה דבר, יפתח ספר ויבין איך להתנהג. (דעת, י"ד)

חיי מוהר"ן

לאו אורח ארעא לקבל מרות אחרים בפני הצדיק. (צדיק, כ"ט)

המקור שממנו תשאב החכמה, דהיינו הרב, השתדל שיהיה ברוך וכשר, ולא תחליפנו, ולא תמיר אותו. (שם, מ"ב)

יש נאה דורש, ואף על פי כן אינו מכוון אל האמת. (שם, נ"ז)

מהות האדם ניכר ע"י התקרבותו, כשרואין למי הוא מקורב. (שם, צ"ח)

מי שאינו רוצה לקבל על עצמו עול של הצדיק, הקב"ה כועס עליו ומבעתהו. (שם, ק"ע)

חיי מוהר"ן

פעם אחת שאלתי אותו מה יהיה מהדיבורים שנדברו וכו', הינו מה שבתחילה שמענו מפיו הקדוש כמה דיבורים שהיה נראה שיאריך ימים ויגמור כחפצו וכו'. ענה ואמר: השמעתם מה שהוא שואל, גם אצלי בעצמי קשה עניין זה 'עס איז מיר אויך קשה'. ואף על פי כן אמר אני לא גמרתי?! [בלשון תמה], כבר גמרתי ואגמור! 'איך האב ניט אויס גיפירט?!' איך האב אויס גיפירט און וועל אויס פירן' (...). כי אחר שבא מלמברג זכה לדרך כזה ודיבר דיבורים כאלה, שעל זה לא יכבה נרו לעולם ועד, וכאשר שמעתי בשמו שאמר בזו הלשון 'מיין פייערל וועט שוין טלואין ביז משיח וועט קומען' [האש שלי תוקד עד ביאת משיח], במהרה בימינו אמן (רכ"ט)

אמר: כל מה שמשיח יעשה טובות לישראל אני יכול לעשות, רק שהחילוק היא שמשיח יגזור אמר ויקום, אבל אני... (ופסק ולא דבר יותר). (רס"ו)

פעם אחת אמר: הייתי סבור שהיצר הרע שלי אומר לי שאין מי שיוכל להנהיג את בני הנעורים כמוני, עכשיו אני יודע בברור שאני מנהיג הדור יחידי בעולם, (י"א איך בין איין מנהיג), ואין מנהיג כמוני. (רנ"ח)

אמר לאחד מאנשיו שספר עימו מעניין עבודת השם: הלא כבר עיני כלות כל היום, ואני עומד ומצפה ומקווה ומייחל ומחכה בכל עת, שיזכני השם יתברך שאזכה לראות בכס מה שאני חפץ, שתהיו עובדי השם באמת כרצוני, ואני מקווה בעזרת השם יתברך שבוודאי יהיה כך. ולא בלבד אנשי שיהיו מקורבים אלי, אלא אפילו מי שיתקרב לאנשי שלומי, ואפילו מי שרק יגע בהם, בוודאי יהיה איש כשר באמת. ולא איש כשר בלבד, כי-אם אפילו צדיק גדול מאד, יהיה מי שיזכה להתקרב לאנשים שלי. ושמעתי שאמר בזה הלשון 'איך האב מיך שוין מיינע אויגן אויס גיקוקט אויף איטליכן באזונדער' [בעיני כבר הסתכלתי על כל אחד בנפרד], ואני מקווה לה' וכו' כנ"ל. ואמר גם אז כבר גמרתי ואגמור. (שכ"ב)

אמר: הבעל-שם-טוב ז"ל וכמה צדיקים עשו ותקנו בעולם מה שתקנו, ואחר-כך, כשנפטרו ונסתלקו, נפסק הדבר; דהיינו ההארה שהאירו

קיצור לקוטי מוהר"ן

בתלמידיהם, והחזירום להשם יתברך, לא נמשך מדור לדור רק נפסק. על-
כן צריכין לעשות דבר שיהיה לו קיום לעד. וכן דבר עוד פעם אחת שצריכין
להשאיר תלמידים, שאלו התלמידים יעשו תלמידים אחרים (נ"א: לאחרים),
וכן התלמידי תלמידים יאירו להלן יותר ויותר וכן לדורי דורות. (שעי"ג)

אין דרכו ליעץ את האדם ולגזור עליו בדווקא - שיעשה דווקא כמו שהוא
מצוה, רק הוא מייצעו בדרך עצה טובה - אם יעשה יעשה ואם לאו לאו. אף
על פי שרצונו שיעשה כך, אף על פי כן אין דרכו לדחוק על שום דבר שיהיה
דווקא כך, אלא אם יהיה - יהיה, ואם לאו - לאו. ויש לי כמה טעמים על
זה (...)

ואמר אז בתחילת שיחה זאת, אני חזק בכל הדברים שלי. כי בכל דבר ודבר
מהדברים שלי יש לי כמה טעמים, וגם בזה אני חזק מאד מה שאיני גוזר
על האדם שיעשה דוקא וכו' כנ"ל. (ת"ל)

קיצור לקוטי מוהר"ן

כי כל מאמריו ודרושו הנפלאים הם עניינים עמוקים ורחבים מאד מאד,
והם מלאים עצות נפלאות והנהגות ישרות. ואין שום דבר עצה בעולם אשר
לא יוכל למצא בתוך דברי קדשו של רבינו זכר צדיק וקדוש לברכה. (...) כי
מי שדעתו שלמה, יוכל למצוא דברים רבים כהנה וכהנה, בכל מאמר
ודרוש של הספר הגדול. כי מאד עמקו דברי הספר הזה וכל מאמר מתחלק
לכמה טעמים ועניינים נפלאים ונוראים, והוא מלא עצות והנהגות ישרות
והתעוררות נפלא ונורא מאד לעבודתו יתברך. (הקדמה)

קודם שהתוודה וסיפר כל לבו לפני התלמיד-חכם, אף-על-פי שהיה אצל
התלמיד-חכם ונתן לו ממון, עדין אינו יודע באיזה דרך הוא מהלך, כי יש
'דרך ישר לפני איש, ואחריתה דרכי מות' (משלי י"ד י"ב). אבל על-ידי וידוי
דברים לפני התלמיד-חכם על-ידי-זה התלמיד-חכם מדריך אותו בדרך
הישר לפי שורש נשמתו ונתתקן הכל. (סימן די' סעיף י')

צריך להתרחק מאד מעצות של ההמון עם שרובם ככולם הם עצות רעות
ומקולקלות מאד, מכל-שכן וכל שכן עצת רשעים וחולקים ומתנגדים על
האמת שצריכים להתרחק מהם יותר ויותר, כי מהם באים כל הקלקולים
והפגמים רחמנא לצלן. כי עצתם היא בחינת עצת הנחש הקדמוני וכשמקבל
עצתם חס ושלוש הם מטילין בו זוהמא בבחינת נישואין בקליפה, כמו
שכתוב 'הנחש השיאני' (בראשית ג יג). והם בחינת פגם הברית ומרחיקים
מהאמת והאמונה הקדושה ומלבוא לארץ-ישראל. על כן צריך להתרחק
מאד מליך אחר עצתם חס ושלוש, רק לדבק את עצמו בצדיקי אמת
ואנשיהם ההולכים בדרכיהם שכל עצתם הם בחינת 'כולו זרע אמת' (ירמיה
ב' כ"א). בחינת תיקון הברית, ועל-ידי עצתם זוכה לכל טוב לאמת ואמונה
ותפילה וארץ-ישראל ולעשות ניסים בעולם. (סימן ז' סעיף י')

לקוטי הלכות

המתנגדים והמבזים והמחרפים יראי השם, זה מחמת שמקבלים תורה מתלמידי-חכמים שאינם כשרים, שהם נקראים שדין יהודאין (עין זהר-הקדוש פנחס רנ"ג) (...) אבל התלמידי-חכמים הנ"ל מקבלין מהם דרך הקליפות, **ובשביל זה דרכם לומר תמיד דרושים נפלאים שנתקבלים לפני ההמון עם,** וכל דיבוריהם דרך משל ומליצה וטעמים נפלאים. אבל אין מקבלים שום תועלת מהם, כי תורתם של התלמידי-חכמים הנ"ל - **אין לה כח להדריך את העם בדרך הטוב, אדרבה על-ידי תורתם נופלים בני אדם בכפירות גדולות.** ועל-ידי-זה אין מקיימים מה שכתוב 'ואת יראי ה' יכבד' (תהלים ט"ו ד') כי אם אדרבה מחרפין ומבישין אותם וכל ההתנגדות בא מהם. על כן **צריכין להתרחק מאד מלשמוע תורה מתלמידי-חכמים שאינם הגונים כנ"ל.** (סימן כ"ח סעיף א')

על-ידי אמונת חכמים, נזדכך המח וזוכה לשכל ברור. ועל-ידי-זה יזכה להוציא ולקבל מכל מה שלומד בתורה משפטי אמת, דהינו הנהגות ישרות לעבודתו יתברך. שידע איך להתנהג בכל דבר הן לעצמו הן לאחרים שמתנהגים לפי דעתו. (סימן ס"א סעיף א')

יש מנהיגים שנקראים בשם רבי, שלמודם ממותרות ופסולת. ובוודאי אינם יכולים להנהיג אפילו את עצמם, מכל-שכן את אחרים, ואף-על-פי-כן נוטלין גדולה לעצמם, ורודפים אחר התנשאות להנהיג את העולם. וצריך כל אחד לראות שלא להסמיק אותם ושלא ליתן להם שום תוקף ועז שלא יהיו מכונים בשם רבי. כי הם עצמם אינם חייבים כל-כך, כי יש להם יצר הרע גדול להנהיג את העולם. אך אלו הנותנים להם תוקף ועז, ונסמכים על ידם שיהיו נקראים בשם רבי הם עתידים ליתן דין וחשבון. (שם סעיף ב')

לקוטי הלכות

כי עכשיו כל תקוותנו, הוא רק על-ידי אמיתיות העצות הקדושות התמימות, הנמשכין מההתנוצצות משיח, שהתחיל להתנוצץ מימי האריז"ל. **וכל מה שמתקרבין יותר לביאת משיח, אף-על-פי שהצרות הנפש מתגברין יותר, אבל ברחמיו גם התנוצצות משיח מתנוצץ בכל פעם יותר.** וכמו שמספרים עניין זה בשם הרב הקדוש מברדיטשוב זכר צדיק וקדוש לברכה. (הלכות קריאת שמע ה"ה, אות ט"ו)

כי בוודאי אין לעמלק שהוא ראש הסטרא אחרא, שום אחיזה להילחם עם הצדיק בעצמו, על-כן כל מלחמתו הוא מה שמערבב את העולם בכל עת. ועושה מחלוקת גדול בכל עת על הצדיק האמת הזה שהוא הראש בית כדי להרחיק את ישראל ממנו, כדי שלא ישובו לה' יתברך על-ידי הצדיק הזה שהוא הראש בית, שיש לו כח להחזיר כל העולם למוטב כנ"ל. וזאת הקליפה הרעה שהוא המן עמלק, כל תחבולותיו וכל מלחמתו הוא להסתיר ולהעלים שם הצדיק האמת הזה, שהוא הראש בית האמיתי. **כי קליפת עמלק מרוצה שיתקרבו ישראל לכל הראשים שבעולם.** לא מבעיא הראשים של הסטרא אחרא ממש, שהם עיקר שם הטומאה, כמו ראשי

ליקוטי הלכות

הכיתות של הפילוסופים והאפיקורסים. כי גם אצלם יש להם ראשים עליהם, שלומדים אצלם אלו החכמות החיצוניות הנבוכות העוקרות אותם מן העולם. ולצודד נפשות לקרבם לאלו הראשים ימח שמם בוודאי הן הוא משוש דרכו, ועל זה מניח עצמו בוודאי לארכו ולרחבו. אלא אפילו ראשים שיש להם חלק בקדושה שהם אנשים כשרים קצת, **ואפילו אם הם צדיקים, רק שיש בהם עדין איזה אחיזת הרע, ואין להם כח להוציא את ישראל מרע לטוב. על-כן מרוצה עמלק שכל אלו הראשים יהיו גדולים ומפורסמים בשם גדול בעולם, ויהיה להם התנשאות גדול, וכל כוונתו הרעה רק כדי להעלים על-ידי זה שם הראש בית האמיתי שהוא הראש של כל הראשים שבעולם. והוא הבעל הבית האמיתי של העולם, שעיקר תיקון כל בני עולם לשוב לה' יתברך הוא על ידו דיקא. וקליפת עמלק כל מלחמתו להעלים ולהסתיר שמו של זה הראש בית דיקא(....).**

אבל כל אלו הראשים מחמת שלא בררו עדין את כל הארבעה יסודות לגמרי בתכלית הברור, כי עדין נשאר אצלם איזה אחיזת הרע מאיזה מידות ותאוות. וכמו ששמעתי מפי רבינו זכרוננו לברכה שיש כמה צדיקים ששברו התאוות אבל עדין נשאר אצלם שמץ מינהו. **ואלו הצדיקים אין להם כח להחזיר בני ישראל למוטב, כי אם בכח הצדיק האמת הראש בית האמיתי שזכה לבטל הרע בתכלית וכו' כנ"ל, כי מחמת שאין בו שום רע כלל. על-כן יש לו כח לתקן כל הנפשות המקורבים אליו להחזירם לה' יתברך, ועל-כן על זה מתקנא עצמו ביותר הבעל דבר. (הלכות שבת ה"ז אות ט"ו)**

וזה: 'עשה לך רב וקנה לך חבר', ומובא בספרים שמרמוז על הקנה והקולמוס - שהוא חבר להתלמידי חכמים, שיתקיימו דברי התורה על ידי זה. וזה 'עשה לך רב', ואם אינך יכול למוצאו, התיקון על ידי וקנה לך חבר. **היינו על ידי הספרים הקדושים הנכתבים בקנה תחבר אותם אליך ותעיין בהם היטב תוכל לידע מי הוא הרב האמת. (הלכות ראש חודש ה"ו אות נ"ה)**

וזהו 'אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות', פני המנורה זה בחינת הצדיק האמת הרב האמת שבדור, שבעת הנרות הם שאר הצדיקים אמיתיים הנמשכים ממנו כענפים מאילן שהם בחינת תלמידיו, (כמובא בזוהר הקדוש לעניין רבי שמעון בר יוחאי והחבריא וכו' עיין שם). והזהיר הכתוב, שכל שבעת הנרות שהם בחינת כלליות כל הצדיקים שבדור, כולם יהיה השתדלותם להאיר אל מול פני המנורה - להמשיך אור הצדיק האמת בעולם, שהוא היחיד בדורו שהוא בחינת נקודת האמת שבין הצדיקים. שהעיקר להמשיך אורו בעולם שעל ידי זה יתקן הכל. כי יש כמה צדיקים אמיתיים וכולם אמת. אבל יש צדיק שהוא בחינת נקודת האמת שבין הצדיקים, שהוא עיקר עצם האמת בחינת אבן טוב, שהוא עיקר האור המאיר האמת בכל העולמות, וכל מי שצריך לקבל אמת צריך לקבל ממנו. כי שאר כל הצדיקים, מכל שכן שאר הכשרים שבעולם, כולם הם בחינת חלונות אצלו (כמו שכתוב במקום אחר שיש באמת בחינת אבן טוב וחלון, עיין בסימן קי"ב).

ועל כן האמת של שאר הצדיקים, אינו יכול להכניע לגמרי את השקר. כי אף על פי שהם מכניעים ומבטלים לפעמים איזה שקר, אבל הוא רק לפי

ליקוטי הלכות

שעה, אבל אחר כך מתגבר השקר בשקרים ורמאות יותר, ומקלקל זה התיקון והאמת שהמשיך זה הצדיק בעולם. ולפעמים מתגבר אחר כך הסטרא אחרא והשקר על ידי האמת של זה הצדיק יותר ויותר, כי יונק מזה האמת, ומהפכו לשקריו ורמאויותיו עד שדייקא על ידי זה האמת הוא מתגבר יותר. (...) אבל הצדיק האמת הנ"ל, שהוא בחינת נקודת האמת שבין הצדיקים, הוא יודע מכל זה והוא צופה ומביט עד סוף כל הדורות. (...) והוא יודע להמשיך אמת כזה בעולם, שאי אפשר לקלקלו בשום אופן.

(הלכות סימני בהמה וחיה טהורה ה"ד אות ל')

ובשביל זה צריכין ליזהר מאד מלהטעות עצמו, לומר שיתקרב להקטן במעלה. כי אף על פי שגם זה הקטן במעלה גדול ממנו הרבה, אבל מאחר שעדיין לא זכה למדריגה העליונה בתכלית המעלה, ולא זכה עדיין לשבר ולהמתיק אחיזת כל הקליפות בשורשן העליון שהוא שורש אחיזת הדין שמשם כל אחיזתם, ומי שלא הגיע עדיין לזה אפילו אם הגיע לאיזה דרגה, אבל עדיין לא שבר הקליפה שבדרגה הגבוהה יותר, בקל יכול לטעות שם עד שיהפך העוולה ליושר, עד שיוכל לקלקל הרבה. כי כשאנו משבר הקליפה שהוא צריך לשברה, אזי נותן כח להסטרא אחרא והקליפות שבמדריגות התחתונות, ויוכל להתגבר ביותר הרע של המקורבים אליו, מחמת שיונקים מהרע והקליפה שבמדריגה הגבוהה מהם, שהוא הדרגה של רבם, שלא זכה עדיין לברר ולהכניע הקליפה והסטרא אחרא הנאחזת שם.

ועיקר הקלקול הוא כשזה הקטן במעלה חולק עצמו מהרבי האמיתי הגדול במעלה מאד, עד תכלית השלימות שאין שלימות אחריו. כי זה שמקורב לזה הרבי אמת, אפילו אם הוא קטן במעלה מאד, יש לו כח לתקן הכל ולקרב כל הרחוקים להשם יתברך, ולהכניס בהם השגות אלקות - הכל בכח רבו הגדול, וכמבואר בהתורה 'כי מרחמם ינהגם' וכו', שהצדיק גם אחר הסתלקותו למקום שנסתלק, עוסק בתיקון העולם על ידי תלמידיו, כי זה עיקר שלימות הצדיק וכו' עיין שם. אבל זה הקטן במעלה, כשאינו מקבל כח מהצדיק האמת שהוא שורש נשמות ישראל, מכל שכן כשחולק עליו - לא די שאינו יכול לתקן המקורבים אליו, אף גם מקלקל אותם הרבה, כי עוקר אותם משורש העליון האמיתי, שהוא הצדיק האמת, שהוא שורש נשמות ישראל. וזה הקטן במעלה בעצמו, בוודאי אינו יכול לתקן אותם, אדרבא, נותן עוד כח להרע שלהם, משורש הרע הנאחז בו שעדיין לא זכה לשברו. (...) ועל כן, עיקר תיקון האדם בחייו ולאחר מיתתו, הוא רק על ידי הצדיק הגדול במעלה מאד הנ"ל, שיודע להמשיך השגות אלקות אפילו להקטנים והחולים ביותר. כי כל באי עולם לא באו לעולם כי אם לתקן ולברר על ידי מעשיהם הטובים. אבל הרוב אין מעשיהם עולים יפה ומקלקלים ביותר, ועל ידי זה מתגלגלים בכמה וכמה גלגולים ובכמה וכמה עונשים רחמנא ליצלן. ועיקר התיקון על ידי הצדיק שיודע שרשי כל הנפשות, ויודע איך לעסוק עם כל אחד בחייו ובמותו, איך לתקנו להביאו להשגת אלקות, שזה עיקר התכלית עיקר שעשוע עולם הבא. (...)

ליקוטי הלכות

ועל כן, זקני עמי ארצות כל זמן שמזקינים דעתם מיטרפת עליהם (קנינים ג, מ"ו). **ועיקר שם תלמיד חכם הוא מי שמקורב להחכם והצדיק האמת, כי על שם זה נקרא תלמיד חכם - שזהו תלמיד של החכם שהוא הצדיק האמת.** ולהפך, עמי הארצות נקרא, מי שלא שימש תלמיד חכמים, כמו שאמרו רבתינו ז"ל (ברכות מ"ז:). כי כשאינו מקורב להחכם והצדיק האמת הוא בכלל עם הארץ, כי אין לו כח לקבל חכמה שהוא השגת אלקות, אפילו אם הוא למדן וחכם ואפילו אם יש לו מעשים טובים, כי אל התכלית הנצחי שהוא השגת אלקות, **אי אפשר לבא כי אם על ידי צדיקי אמת הנ"ל ותלמידיהם ותלמידי תלמידיהם.** (הלכות בשר וחלב ה"ה אות ד', ז')

כל מה שמסתלקין הצדיקים מן העולם ביותר, חס ושלום, צריכין לחפש ולבקש הרבה יותר, **כי כל צדיק אמיתי ותלמידו הוא בחינת משה ויהושע, כאשר שמעתי מפיו הקדוש, כי הצדיק הרבי האמיתי הוא בחינת משה שהוא רבן של ישראל, והתלמיד הוא בחינת יהושע.** וזה בחינת פני חמה ופני לבנה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, **פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה.** ועל כן אחר הסתלקות של הצדיק הרבי האמיתי צריכין לחפש יותר, כי אחר הסתלקות הצדיק, שהוא בחינת חמה, אזי סיהרא שלטא, שהוא בחינת התלמיד, שהוא בחינת פני יהושע כפני לבנה. והלבנה מתמעטת ומתמלאת בכל עת, והכל כפי עבודת בני ישראל, כי זה ידוע שכל עבודתנו הוא למלאת פגימת הלבנה וכו', ועיקר מילוי ותיקון הלבנה מפגימתה, הוא על ידי הבקשה והחיפוש הנ"ל אחרי הצדיק האמת, שזהו בחינת ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם, שאומרים בעת קדוש הלבנה, כמו שאנו מבקשים בסוף ברכת קדוש הלבנה, ויהי רצון מלפניך למלאות פגימת הלבנה וכו' ויקוים ובקשו וכו' וכנ"ל. על כן אחר הסתלקות הצדיק, שאז הוא בחינת שליטת הלבנה, צריכין לחפש ולבקש יותר היכן נמצא קדושת רוח הקדש של הרבי האמת שהוא בחינת משה, שהוא בחינת פני חמה, כי הלא גם בחיי הצדיק היו צריכין לבקשו מאד, אף על פי שבהחמה אין בה שום מעוט, אף על פי כן לפעמים היא מתכסית על ידי עננים המחשיכין אור החמה, הינו שלפעמים נתכסה ונעלם אור הצדיק הרבי האמת שהוא בחינת חמה על ידי בחינת העננין דמכסין על עינין, שהם בחינת קליפת עשו וישמעאל, שמהם נמשכין כל מיני התנגדות והסתרות שעל הצדיק האמת שעל ידי זה אין יודעין ממנו. ואפילו מי שזוכה לבוא אצלו צריך יגיעות לקבל ממנו מה שצריך וכו' וכנ"ל. אבל בוודאי אחר הסתלקותו צריכין לבקש אור קדושת השארתו יותר ויותר, מאחר שאז הוא בחינת שליטת הלבנה שמתמעטת ומתמלאת והכל כפי תיקון או קלקול, חס ושלום, על ידי מעשי בני אדם כידוע ומובן בזוהר הקדוש. ועל כן אז צריכין בקשה וחיפוש יותר ויותר אחר אור הצדיק האמת עד שיוציא בחינת הלבנה מכסויה ופגימתה והעלמתה. (הלכות שלוחין ה"ה, יג)

שלא לומר, חס ושלום, שכבר אפס תקוה, כדרך כמה אנשים שאומרים כך על הסתלקות הצדיקים שאומרים שעתה כבר לא נשאר לנו כלום, חס ושלום, אבל באמת הם שוגים בזה הרבה הרבה. **כי אף על פי שמצד אחד**

ליקוטי הלכות

אומרים קצת אמת, כי בוודאי לא נשאר ממש צדיק כזה, כי בוודאי כשנסתלק משה לא נשאר עוד צדיק ממש כמשה, כי פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה אוי לאותה בושה" וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. אבל אף על פי כן אסור להישאר, חס ושלום בזה - לומר, חס ושלום, שמחמת זה אפס תקוה, כי נהפוך הוא, כי לא יטש ה' את עמו לעולם, כי ממשלתך בכל דור ודור. וכתוב 'מחשבות לבו לדור ודור'. על כן צריכין להאמין שאף על פי שצריכין להתגעגע מאד אחרי הצדיק האמת בחינת משה, אף על פי כן צריכין לסיים בדברי נחמה - לנחם ולשמח עצמו בהשאתו, דהיינו התורה הקדושה שנשאר ממנו על ידי ספריו ותלמידיו, כי מהצדיק האמיתי בוודאי נשאר השארה טובה לנצח רק צריכין לחפש לבקש הרבה וכו"ל. (...)

כי זה עיקר התיקון - לנחם ולשמח עצמו אחר כך, ולחפש ולבקש לסלסל ולפלפל בתורתו עד שנחזור ההלכות, שהם בחינת אמיתת עמקות עצותיו הקדושים, שזהו בחינת שמוצאין את הצדיק וכו' וכו"ל. (שם, יח)

וזהו כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים, והאבן גדולה על פי הבאר, שכל עדרי צאן קדושים, שהם נפשות ישראל המתקרבים לגדולים ומנהיגים של הדור שהם נקראים רועים, שכולם משקים אותם הרועים, מהבאר ההוא הנמשך מהמעין הנ"ל היוצא מבית קדשי קדשים. היינו מהשכל של הצדיק הגדול, שהוא בחינת יעקב, שהוא כבר הגיע עד תכלית מדריגה העליונה, כי כבר פגע במקום וכו' שהוא מקום נקודת האבן שתיה, שהוא מקום קודשי קודשים שמשם שורש המעין יוצא, שורש לכל השכליות שמשיגין כל הרועים שהם המנהיגים להשקות את הצאן שהם הנפשות שתחתם. כי מזה המעין היוצא מבית ה' - מבית קודשי הקודשים, מתפשטים ונמשכים ממנו כמה בארות ונחלים, מעינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר, ובכל מקום שחופרין יכולין למצוא בארות ומעינות. כמו שבגשמיות בכל מקום שחופרין מוצאין מים, כך יכולים לחפור ולמצוא בארות ומעינות של מימי הדעת בכל מקום ובכל דרגה, רק שצריכין לחפור ולבקש הרבה. וע"פ רוב כבר הבאר חפור ומוכן לשאוב ממנו, אבל אבן גדולה על פי הבאר שהם כלל כל המניעות והתאוות והבלבולים וכו', שנמשכין מלב האבן מכח המדמה וכו' כנ"ל. (...)

וזה בחינת לבן בן נחור - מחמת שעל ידו כל ההתגרות והמחלוקת שחולקין על הצדיק האמת, שהוא בחינת יעקב, בחינת נקודת האמת שבין כל הצדיקים בבחינת בני אמי ניחרו בי, שמוני נוטרה את הכרמים, כרמי שלי לא נטרתי - כרמים הם בחינת מנהיגים כמו שפירש רש"י שם. בני אמי פרש"י אנשי מצרים, היינו בחינת כח המדמה שהוא בחינת פרעה ומצרים, (כ"ש בהתורה ויהי מקץ בסי' נ"ד ע"ש). היינו שבני אמי שהם כחות המדמה שאינו מבורר, הם נחרו ונתגרו בי, היינו בכנסת ישראל, עד אשר שמוני נוטרה את הכרמים - הם בחינת מנהיגים אחרים שאינם יכולים להועיל לי. כרמי שלי לא נטרתי - כרמי שלי הוא בחינת המנהיג האמת היינו הצדיק האמת. וע"כ נקרא כרמי שלי, כי הוא יודע להלוך נגד רוחו של כל אחד ואחד, וליתן

ליקוטי הלכות

עצה והתחזקות וכו' לכל אחד מישראל כראוי לו. וע"כ נקרא כרמי שלי כי הוא המנהיג שלי היינו של כל אחד ואחד מישראל באמת, כי רק הוא יודע להנהיג אותי ולהושיע לי באמת. אבל שאר המנהיגים החולקים עליו, נקראים כרמים ומנהיגים אחרים ואינם שלי, כי **אע"פ שיש בהם כמה שהם צדיקים וכשרים**, אבל מאחר שעדיין לא שברו המדמה לגמרי ואינם יכולים להושיע לי ע"כ אינם מנהיגים שלי מאחר שאיני יכול לקבל תועלת מהם. (...)

ומי שאין המדמה שלו מבורר כראוי, אזי גם חידושי התורה שלו הם משם מבחינת המדמה שאינו מבורר, שמדמה מילתא למילתא והוא מנהיג את ישראל בהתורה שלו. אבל התורה שלו אינה יכולה לעזור להם כלל, והלוואי שלא תקלקל להם. אך העולם טועים, וסוברים שיכולים להנהיג ולרעות צאן קדשים בהתורה שלהם. (...)

ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסוף המקנה' וכו', ואיתא שזה מרמז על אריכת הגלות שעוד היום והזמן של הגלות גדול, כי הגלות יתארך, היינו שיעקב אמר להם שעיי"ז תורה כזאת אי אפשר לקרב את הגאולה. וזהו 'הן עוד היום גדול' שבהכרח שהגלות יתארך ח"ו. 'לא עת האסוף המקנה', שעדיין אין עת לאסוף ולקבץ המקנה צאן קדשים דהיינו נפשות בני ישראל להשיבם לנויהם ע"י תורה כזאת, שאין בה כח לתקן את ישראל להשיבם לאביהם שבשמים. 'השקו הצאן ולכו רעו', זה בחינת 'אם לא תדעי לך היפה בנשים, צאי לך בעקבי הצאן, ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים' עיין בפרש"י שם. היינו שכל זמן שאין יודעין האמת הברור למי להתקרב, צריכין לעת עתה להתקרב לאלו המנהיגים, כי ברובם יש טוב הרבה וגם בהתורה שלהם יש טוב הרבה רק שיש בהם אחיזת המדמה. ע"כ כל זמן שאין יודעין מהצדיק האמת ששבר המדמה לגמרי, צריכין להתקרב להם בבחינת 'אם לא תדעי וכו' צאי לך וכו' ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים'. (הלכות מתנה ה"ד אות י"ג)

כל ימי הצדיק הוא בחינת יום, ואז עיקר המשכת הדעת והתורה שהמשיך עלינו. ואחר הסתלקותו שהוא בחינת לילה, ואז נסתמו תרעין דגן עדן ונסתלק הדעת, אך אנו מחיין עצמינו בהתורה שהמשיך עלינו ביום, דהיינו בחיים חיותו. כי הצדיקים הגדולים שהם בחינת משה, הם ממשיכין חידושי תורתם ע"י עליית הנפשות כנ"ל, והם ממשיכים התורה ממקום עליון נורא ונשגב כזה, בשכל נפלא כזה עד שיש כח בתורתם להשיב ולהחיות כל הנפשות שיעסקו בתורתם לנצח. כי התגלות תורתם היה על ידי שהעלו הנפשות כנ"ל, ובגודל כחם העלו גם את כל הנפשות העתידין לבוא בבחינת 'ולא אתכם לבדכם וכו' כי את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה'. והמשיכו התורה בקדושה כזאת עד שכל מי שיעסוק בתורתם, תאיר לו התורה לצאת מחשכת אפלתו בבחינת 'נר לרגלי דבריך ואור לנתיבתי', (...) וזה בחינת 'טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה', שאפילו בלילה, דהיינו אחר הסתלקותו, לא תכבה נרו לעולם ועד, מחמת שסחורתו דהיינו תורתו טובה מאד, כי המשיך תורתו בשכליות כאלה, (...)

ליקוטי הלכות

שעי"ז תורתו יש לה כח להאיר גם בלילה ולא תכבה נרו לעולם ועד. (הלכות אבדה ומציאה הי"ג אות ה')

לכאורה תמוה מה שכתוב 'ועמד כולם צדיקים'. כי הלא אנו רואין כמה מבני ישראל שאינם צדיקים ימחול להם השם יתברך. אך באמת ישראל נקראים צדיקים, על שם הצדיק האמת שמצדיק את כולם, כי הוא מתייגע לחפש ולמצוא נקודות ושערות טובות בכל אחד מישראל, ועל ידי זה מצדיק אותם עד שנקראים כולם צדיקים. **וכל מי שמקורב ונכלל יותר בהצדיק האמת הוא נקרא יותר בשם צדיק**, ובכח הצדיק האמת כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא. כי הצדיקי אמת נקראים מצדיקי הרבים כמו שכתוב ומצדיקי הרבים ככוכבים וכו', **כי הם מצדיקים כל ישראל שיהיו כולם נקראים בשם צדיקים**, ועל ידי זה יהיה לכולם חלק לעולם הבא. ועל כן המבזה את הצדיק נקרא אפיקורס ואין לו חלק לעולם הבא, כי אי אפשר לזכות לעולם הבא, כי אם מי שהוא צדיק; ורוב בני אדם אינם צדיקים - רק בכח הצדיק האמת שמצדיק אותם על ידי הטוב שמוצא בהם, על ידי זה גם הם נקראים בשם צדיקים, וזוכין לחלק לעולם הבא. אבל זה שמבזה את הצדיק בוודאי אינו צדיק ואין מי שיזכה ויצדיק אותו ע"כ אין לו חלק לעולם הבא. (הלכות נזיקין הי"ד אות כ"א)

גם הדלקת נר חנוכה משתשקע החמה, זה רמז **שעיקר המשכת אור התורה שהוא אור העצות הוא ביותר לאחר הסתלקות הצדיק האמת שהוא הרבי האמת**. כי אז אחר הסתלקותו הוא בחינת שקיעת החמה כשדרשו רז"ל ע"פ 'וזרח השמש ובא השמש' יעד שלא שקעה שמשו של עלי וכו'. נמצא שהסתלקות הצדיק הוא בחינת שקיעת החמה. ואז **דייקא צריכין להתגבר מאד מאד לעסוק ולעיין היטב בחידושי תורתו הקדושה, שהם כולם עצות נוראות והתעוררות נפלא להתקרב אליו יתברך, ולילך על ידיו ועל רגליו להתקרב להחברים להשרידים אשר ה' קורא שזה בחינת הישיבה הקדושה, כדי לחתור ולגלות העצות עמוקות מתוך גודל החשך מה שצריך כל אחד לפי בחינתו בכל יום ובכל עת**. כי מבואר במדרש תנחומא פרשת בהעלותך שהצדיקים נקראים 'בעלי אסופות', מחמת שעיקר יגיעתם בתורה הוא אחר שנאסף הצדיק. **כי בחייו היה יכול לשאול אותו כל ספיקותיו, אבל עתה ממי ישאל!?! וצריך להתייגע בעצמו להבין עמוקות תורתו הקדושה של רבו**. וזהו בחינת שהדלקת נר חנוכה שהוא המשכת אור התורה וכו', הוא משתשקע החמה - דהיינו **לאחר הסתלקות הצדיק, שאז צריכין התלמידים והנלוים אליהם להתחזק ביותר בלימוד ועיון היטב בתורתו הקדושה, שזהו בחינת לימוד הישיבה הקדושה, כדי לחתור משם העצות העמוקות לכל אחד כראוי לו בכל עת כדי לגדל האמונה הקדושה עם כל התיקונים הנ"ל, למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים, אין עוד אמן ואמן (שם אות מ"ה)**

לקוטי תפילות

לקוטי תפילות

רבונו של עולם, ה' אלוקים אמת, אשר נטעת בנו בכל דור ודור צדיקי אמת, הושיענו ורחמנו ברחמיך הרבים, וזכנו להתקרב לצדיקי אמת לקבל מהם עצות אמיתיות ולא נסור מדבריהם ימין ושמאל, רק נזכה לילך בדרך עצתם האמיתיות. ותרחס עלינו ותציל אותנו ואת כל חברתנו ואת כל עמך בית ישראל מעצת רשעים שהם עצת הנחש הקדמוני. ולא נטה אוזן לדבריהם כלל, ולא נאבה ולא נשמע להם ולא יכנסו דבריהם ועצתם בלבנו כלל. ותבדילנו מן התועים, ולא יהיה להם שום כח להטעות אותנו, חס ושלוש, בעצות רעות שלהם, ולא תעשינה ידיהם תושיה.

והצילנו ברחמיך הרבים מכל מיני שקר וטעות שבעולם, ולא נלך אחר עצות רעות של אלו המחפים את השקר באמת, ומהפכים דברי אלקים חיים, ואומרים לרע טוב ולטוב רע, ומונעים את ישראל מדרך האמת והנכון, על ידי עצותם המהופכות מן האמת, את אשר החמרת הקלו, ואת אשר הקלת החמירו, את אשר רחקת הם מקרבים, ואשר קרבת הם מרחקים. ויש מהם אשר טעו בעצמן, ואינם יודעים בעצמם את האמת לאמיתו, והם מדברים לפי תומם, ועצתם הפוכה ומזקת לנו מאד לעבודתך. רבונו של עולם, אתה ידעת האמת, ולפניך נגלו כל תעלומות. אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי. קומה בעזרתנו והצל אותנו מהם, שלא ידבקו ויכנסו דבריהם בלבנו כלל, לא מהם ולא מהמונם ולא מהמהם.

גדול העצה ורב העליליה, זכנו ברחמיך הרבים שיתגלו לנו צדיקי האמת, ונזכה להתקרב אליהם באמת, ולקבל מהם עצות נכונות וברורות וישרות, עצות טובות הנמשכים מתרי"ג עטין דאוריתא. שנזכה לקבל אור האמת על ידי עצתם האמיתיות, ועל ידי זה נזכה לאמונה שלמה באמת לעולם ועד.
(תפילה ז')

עלים לתרופה

פוק עין ותשכח בספרי רבינו ז"ל כל אשר תשאלך נפשך, עצות והנהגות ודרכים בעבודת ה', הפך בהם והפך בהם ומהם לא תזוע שאין לך מידה טובה מהם. (יום ג' ויגש תקפ"ד)

ולהשיב לך דברי אמת כרצונך יקצרו המון יריעות, כי היה מההכרח להעתיק כל ספרי רבינו ז"ל. וכבר מבואר בהם מה שיש בו לכל אחד ואחד לפי מדרגתו, לפי מקומו ושעתו, בשבתו בביתו ובלכתו בדרך, אין כל דבר נעלם ממך אשר לא תמצאנו בספרים הקדושים והנוראים אם תעין בהם בכל לב באמת, הפוך בהם והפוך בהם ומהם לא תזוע שאין לך מידה טובה מהם. (יום ב' אחרי י"ז ניסן תקפ"ו)

צריכין לידע שעצות העולם הם שקר וכזב, כי נאחו בהם זהמת הנחש בחינת (בראשית ג) 'הנחש השיאני', שעל זה התחיל דוד המלך עליו השלום ספר

לקוטי עצות

תהלים (תהילים א, א), 'אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים'. **כי יש אנשים שהם כשרים קצת, ואף על פי כן עצתם הם בחינת 'עצת רשעים', מחמת שעצתם לא נזדככו מזהמת עצת הנחש הנ"ל.** (...) ועיקר הקלקול של רוב העולם הוא מה שחוטפים עצתם במהרה, שעל זה נאמר (איוב ה) 'עצת נפתלים נמהרה'. **כי לעצה האמיתית צריכין לחכות הרבה לזכות אליה, כמו שצעק דוד (שם יג) 'עד אנה אשית עצות בנפשי וכו'. וזהו 'מהרו שכחו מעשיו, ולא חיכו לעצתו' (שם קו), כי בכל מה שעבר עליהם היו צריכין לחכות לעצתו יתברך.** (יום ג' שמות תקצ"ח)

צריכין לחזור זאת בכל יום כי לא דבר ריק הוא, כי עקר חיותנו הנצחי וקדושת יהדותנו תלוי בזה, להחיות עצמנו בכל עת בקדושת תורתנו שזכינו על ידי אדוננו מורנו ורבינו ז"ל, אור האורות, אשר קרבנו אליו יתברך כל אחד ממקום שהוא. **והוא רבינו הוא מורנו בעולם הזה ובעולם הבא לנצח.** אשרינו מה טוב חלקנו וכו'. (יום ג' וארא תר"ב)

ובמוצאי שבת קודש פרשת מקץ, נכנס לשלש סעודות ואמר תורה על פרשת מקץ, ובסוף התורה אמר פירוש על משנה 'עשה לך רב וקנה לך חבר', ואמר כך: 'עשה לך רב', ואם אין אתה יודע מי הרב ו'קנה לך חבר', פירוש תתחבר את עצמך להקלמוס. ואמר בזה הלשון מען דארף זיך מקרב זיין צוא איין רבי, און אז סע ניט דא קיין רבי איז מען זיך מחבר צוא דער פען [צריכים להתקרב לרבי. וכשאר רבי מתחברים לעט]. (מכתב ההסתלקות)

והיום למדתי המאמר הקדוש 'העיקר והיסוד שהכל תלוי בו להתקשר להצדיק שבדור ולקבל דבריו על כל אשר יאמר, כי הוא זה דבר קטן ודבר גדול' וכו', **וכבר מונח כלל בידנו, אשר כעת הוא הצדיק שבדור, אדוננו מורנו ורבינו, זכר צדיק וקדוש לברכה, ויש בזה דיבורים הרבה לבאר, יזכנו ה' לדבר בזה פנים אל פנים.** (מכתבי מוהר"ט מכתב א')

לקוטי עצות

לכו חזו מפעלות ה', שימו לבבכם לדברים האלה, כי הם דברים העומדים ברומו של עולם, דברי אלקים חיים ומלך עולם. דברים המחייב את כל הנפשות מקטן ועד גדול, מרום כל דרגין עד תכלית מדרגה התחתונה. **אין דבר עצה קדושה נעלם ממך - אשר לא תמצאהו בספר הזה, וכל אשר תשאלך נפשך לא יאצל ממך הכרך הקטן הזה.** הט אזניך ושמע, פקח עיניך וראה, והבן והבט האמת לאמיתו. (הקדמה)

אי אפשר לבוא לאמת, אלא על ידי התקרבות לצדיקים אמיתיים, וילך בדרך עצתם, **ולא יטה לימין ולשמאל מדבריהם, ועל ידי זה נחקק בו אמת וזוכה לאמונה וכו' כנ"ל. וכן צריך להרחיק את עצמו מעצת רשעים ומתנגדים וחולקים על האמת.** וכל זה זוכין על ידי מצות ציצית שהוא

פרפראות לחכמה

בחינת שמירה מניאוף, שהוא בחינת עצות רשעים, וזוכין לתיקון הברית שהוא בחינת עצות של צדיקים. (אמת ה')

צריך להתרחק מאד מעצות של ההמון עם, שרובם ככולם הם עצות רעות ומקלקלות מאד. מכל שכן וכל שכן עצת רשעים וחולקים ומתנגדים אל האמת, שצריכין להתרחק מהם ביותר ויותר, כי מהם באים כל הקלקולים והפגמים, כי עצתם הוא בחינת עצת הנחש הקדמוני. וכשמקבל עצתם ח"ו, הם מטילין בו זהמא, והם בחינת פגם הברית. ומרחיקין מהאמת והאמונה הקדושה ומתפילה ומלבוא לארץ ישראל. על כן צריך להתרחק מאד מאד מלילך אחר עצתם ח"ו, רק לדבק את עצמו בצדיקי אמת ואנשיהם ההולכים בדרכיהם, שכל עצתם הם בחינת 'כולו זרע אמת', בחינת תיקון הברית. ועל ידי עצתם זוכה לכל טוב, לאמת ואמונה ותפילה וארץ ישראל ולעשות ניסים בעולם. (עצה א')

פרפראות לחכמה

מה שמבואר שם, שהצדיק מפריש ומברר לו דרך הישר לפי שורש נשמתו, צריכין להאמין שגם עכשיו נעשה עניין זה ממילא. כי כשבא אל כלל הקיבוץ הקדוש שלו ורואה מידותיהם הקדושים ועבודתם אשר עובדים את ה' ומשתוקקים בכלות הנפש לילך בדרכיו הקדושים וכו', ויודע ומבין היטב שכל זה נמשך רק מקדושת אור נשמתו הקדושה ואור קדושת תורתו אשר שם מאיר אור פניו הקדושים וכו' כנ"ל, זה בחינת הסתכלות פני הצדיק. ועיין ליקו"ת סימן מ' ותבין שזה בחינת (ישעיה ל"ג) 'ביופיו תחזינה עיניך', שהעיקר הוא בזמן אסיפת הקיבוץ הקדוש שלו. ועל ידי כל זה, מי שזוכה לקשר עצמו היטב לזה, ומרגיש איזה הארה והתנוצצות הקדושה מזה בתוך ליבו, זוכה על ידי זה לתקן המידות הנמשכין משני יסודות דומם צומח. וע"ש במאמר רבא בר בר חנא שאינו מזכיר שם כלל עניין ההסתכלות, רק ההתקרבות שזה בחינת ושדוהו לגודא שהקריב את עצמו להצדיק וכו'; והצדיק הוא בחינת ברית מלח עולם, וידוע כי מלח הוא פולט הדמים. על כן על ידי ההתקרבות להצדיק נתתקן המידות הבאים מדומם צומח שהם עצבות והתאוות הבאים מדמים עכורים וכו', נמצא מבואר בכאן שעיקר התיקון נעשה על ידי ההתקרבות וההתקשרות.

אחר כך כשנותן צדקה לאנשיו המקורבים אליו והולכים בדרכיו ונקראים על שמו ז"ל, וכן כשנותן צדקה על כל ענייניו ז"ל, נתתקנו המידות הבאים מחי ומדבר.

אחר כך, כשבא על קברו הקדוש, ומפרש כל ליבו לפני השם יתברך ומרבה בתפלות ותחנונים ויודים וכו', ומתפלל לפני השם יתברך שיורהו הדרך הנכון והישר לפי שורש נשמתו, שיזכה על ידי זה לתשובה שלימה, ולעבוד אותו יתברך באמת, ושיכפר לו על כל מה שפגם וכו', בפרט בזכותו של הצדיק הקדוש, ואומר הוידוים מתוך פנימיות לבבו עד שהדיבורים

לקוטי אב"ן

יוצאים מתוך עצמותיו בבחינת כל עצמותי תאמרנה וכו', היינו שהדיבורים יוצאים מתוך פנימיותו ועצמותיו של המתוודה, שעל ידי זה ממילא נמשך גם כח כל האברים וכל העצמות ממש לתוך הדיבורים, ועושה את כל הנ"ל על סמך דעתו של הצדיק הקדוש ז"ל, ובהתקשרות גמור אליו בכל לבבו, ושהוא יעשה ויגמור כל התיקונים הצריך לנפשו ורוחו ונשמתו, אזי יאמין בבירור שבוודאי נחרבו על ידי זה כל בניני המלכות דסטרא אחרא והוציא מהם כל הצירופין ונבנו בניני המלכות דקדושה, ואז ממילא ידע הדרך הישר לפניו לפי שורש נשמתו, שזה בחינת אחרים הרים וגבעות רמוז על חורבן ממשלתם, והולכתי עיוורים בדרך לא ידעו, כמבואר שם במאמר רבא בר בר חנא.

נמצא מבואר, שכשנחרבין בניני המלכות דסטרא אחרא, אזי השם יתברך בעצמו מוליך אותו בדרך הישר. ובוודאי כשהצדיק בחיים חיותו אז הצדיק מודיע לו את הדרך, ועכשיו צריך להאמין שכשרוצה באמת לילך בדרך הישר, ועושה כל התיקונים הנ"ל בשלימות, אז מה שהשם יתברך שולח לו במחשבתו איזה דרך והנהגה לעבודת ה', צריך להאמין שזה דרכו הישר לעת עתה לפי שורש נשמתו. וממילא מובן שכל אחד צריך לחפש את דרכו בקודש, בתוך הספרים הקדושים של הצדיק ותלמידיו ז"ל. ובעניינים כאלה שאפשר לו לדבר ולהתיישב עם חביריו בוודאי צריך לדבר עם חביריו, כי אולי יקבל מחביריו איזה הארת הדעת בבחינת (תרגום יהונתן, ישעיה א) ומקבלין דין מן דין. וגם צריך בכל פעם גם בביתו להתבודד ולשפוך שיחו לפני השם יתברך, ולהתפלל לפניו שיתקן את עצתו, וכמבואר כל זאת במקום אחר. (סימן ד', כ"ז-כ"ט)

לקוטי אב"ן

על ידי שזוכה לקבל העצות קדושות של הצדיק שהם בחינת תרי"ג עיטין דאורייתא, על ידי זה ניצולין מעצת הנחש. בחינת ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן. ועל כן מברכין שלא עשני גוי שזכינו להנצל מזוהמת הנחש שהוא העצות רעות, על ידי העצות הקדושות של הצדיק האמת שהוא כולו זרע אמת. (הלכות ברכות השחר ה"א)

מכתבי ר' שמשון בארסקי ז"ל

בוודאי בעת הירידה והניסיון, האדם הוא בסכנה גדולה, כמבואר באריכות בספרי רבינו ז"ל, אור חיינו. אך כבר הקדים לנו השם יתברך, ושלח לנו מושיע ורב, הוא אור רבינו הקדוש והנורא ז"ל, אשר אם זכינו להעמיק מחשבתינו היטב היטב בספריו הקדושים, ולילך בדרכיו, ולקיים עצותיו, הגנוזים והטמונים בספריו הקדושים, המסוגלים לרפאות כל מיני תחלואי הנפש של כל דרגה ודרגה בכל אדם ובכל זמן, אז בוודאי מצאנו בכל עת וזמן תיקון גדול לכל תחלואינו, ברוחניות ובגשמיות כפי מבוקשינו. ולא היינו נסוגים אחור מהאמת, כמו שנכשלים בזה כמה מאנשי שלומינו,

נתיב צדיק

והכל מחמת התרשלותנו בלימוד דעת רבינו ז"ל, בהתבוננות אמיתי כראוי וכנכון. (ז' אייר תרס"ט)

עלינו מוטל להשליך מאיתנו שכל עצמינו לגמרי, ולהתחיל מחדש לבוא לבית הספר הכולל בו כל מיני תיקוני הדעת שבעולם, לכל אחד ואחד כפי תיקונו ומדרגתו, הוא לימוד ספרי רבינו ז"ל, וכשיזכנו ה' לחתור ולחפור בהם באמת על מנת לשמור ולעשות ולקיים, ובפרט לקיים ציווי רבינו ז"ל לעשות מתורה תפילה, ועכ"פ לקבוע עצמו בכל יום איזה שעה בהתפילות המיוסדות על הליקוטי מוהר"ן הקדוש, **אז בעזרת ה' יתברך, בוודאי נמצא רפואות ותיקונים לנפשנו - כפי העת והזמן ותשוקת לבבנו.** (שם)

ובעניין ספיקותיך (...) בוודאי נראה לעניות דעתי כי טוב בעדך (...) אך אפשר הרמזים מההשגחה מרמזין לך בעניין אחר, התפלל לה' שיורה לך דרך הישר והאמת שתזכה להינצל מכל מיני טעויות ושגיאות, ואז בוודאי תיוושע בישועות גדולות. (טז' אדר תער"ב)

ומעניין הקיבוץ שאתה כותב לי שמתקבצים מכל מדינת פולין למקום אחד על ראש השנה, ומתנהגים בכל העובדות טובות כמו באומן בראש השנה - בוודאי זה דבר יקר מאד, **אבל יש בעניין זה סכנה גדולה - שלא יצמח מזה ח"ו איזה התמנות לאיזה איש מהקיבוץ אשר זה גרוע מהכל, וכל אחד מהקיבוץ צריך להיזהר בזה מאוד, שלא יהיה גורם לזה ח"ו, ושלא יהיה לו חלק בזה באיזה ענוה פסולה.**

כי עד ביאת משיחנו, אסור לקבל על עצמו שום התמנות ומנהיגות של שום אדם, אפילו אם הוא מאנשי שלומינו, רק דעתו הקדושה של אדמו"ר ז"ל הגנוז בספריו הקדושים - הוא הראש והמנהיג, של כל מי שרוצה להתקרב אל האמת.

ובוודאי מי שבקי יותר בתוכן כוונתו של אדמו"ר ז"ל, וה' יתברך זיכהו בכח יותר - להסביר דבריו של אדמו"ר ז"ל, ולעורר בזה למי שציית לדבריו להתקרב אל האמת, בוודאי צריכין לקבל ממנו ביותר, **אבל הכל בדרך רע וחבר - לא בדרך ראש ומנהיג, חס ושלום.** (י" סיון תרצ"ב)

ולשמור עצמו מאוד מהשקר ומהטומאה המשוטטים עתה בעולם, ואפילו מהטעותים המשוטטים בין היראים והמאמינים מבני ישראל, ואפילו מאנשי שלומינו הרחוקים מהאמת לאמיתו, צריכין גם כן לשמור עצמו מאוד. (יז' חשוון תרצ"ד)

נתיב צדיק

כשהייתי בצפת דברתי עמו שילמד בקביעות הספרים, ועתה כותב אני מחמת אהבתו הגדולה הנקבע בליבי, שיקבע זמן זמנים טובא עליהם, ובוודאי ינצל מעקמימות הלב, ויזכה לישרות לב באמת, ויהיו ידו ולבו לְאֵל אמונה. ואמונה היא תפילה, ניסים, ארץ ישראל - שמירת הברית, ובזה

שיר ידידות

כלול הכל. וכל עת תמצא עצות חדשות איך ללחום מלחמות השם, כי עליהם נאמר 'בתחבולות תעשה מלחמה'. ואני, איני רוצה להיות, כי אם סרסור אצלכם - לקנות סחורות טובות ויפות כאלו, ובוודאי תרוויחו. כי כל מי שקונה מהסחורות האלו בין מעט בין הרבה - הרוויח, כל אחד כפי המסחר. (מכתב ט')

אתמול ישבתי בלילה וחשבתי בדעתי בהסחורה שלנו אשר נמצאה בחנות של רבינו ז"ל ותלמידו הקדוש, וראיתי ועיינתי בהסחורות, וראיתי שאין שום סחורה אשר העולם צריכין להם - שלא נמצאה בחנות זו, וסחורות מפוארות כאלו בכל מיני פאר. הגם שהיו סוחרים גדולים מאד מאד, והיה להם גם כן סחורות יפות מאד מאד, אשר אין אנו מבינים אותם, אבל אינם נמצאים כי אם איזה מיני סחורות יפות. אבל בחנות זו נמצאו כל מיני סחורות יפות, וגם רפואות לכל מיני מחלות שבעולם, וכל מיני אמנות וכל כלי נגינה. הכלל אין דבר בעולם שלא נמצא בחנות, ואין אנו צריכין כי אם לעסוק בהם, וממילא ילבישנו עז וחדוה, וירפאנו מכל תחלואינו ומכאובינו ויחינו חיים טובים וארוכים, ואנו יכולין בחנות זו אפילו להרוויח עשירות גדולה כי אין דבר נמנע מחנות זו. (מכתב י"ב)

אין לנו כי אם להתמיד בספריו הקדושים, ולהאמין בכולם - שכל ספריו הקדושים נצרכים לנו להחיות נפשנו ולהמתיק כל הדינים מעלינו (...). ושם יכולין אנו למצוא מרגוע לנפשותינו בכל עת. (...) כי אין לי עצה אחרת ליעץ אתכם, כי בכל העצות שבעולם הם מעורבים בעשנים סרוחים, ועצת השם לעולם תעמוד וצדקתך צדק לעולם ותורתך אמת. והם, הספרים הקדושים כולם הם עצת השם. על כן ידידי, אחים אהובים, חמלו עליכם וחזקו בחשק חדש ברצון חדש ועסקו בספרי רבינו ז"ל ותלמידיו הקדושים. (מכתב כ"ח)

שיר ידידות

אלקים יראת חליפות השארת, חכמות אשר בפיך דברת, ותבונות אשר בלבבך הגית, גם בנות מחוטבות צמח דוד בהם נטעת : לעולם העליון עלית. בצרור החיים נצרת, חכמתך אחרית ברכה השארת, לתלמידך הקדוש אשר נתן לך ובחרת, ובזה אתה כלא מתה, וכדוד מלך ישראל חי וקים אתה.

נתיבות צדיק

והנה נמצא פה טעפליק, קיבוץ גדול מהאנשים האוחזים באור תורתו ומוסרו הטוב של בעהמ"ח ספר לקוטי מוהר"ן זצוק"ל (...), המדריכים את כל אדם בדרך הישר אשר דרכו בו אבותינו מעולם, ללמוד הרבה ולעסוק בתפילה ובתחנונים, ואינם פונים לשום אחד ממפורסמי הזמן, מטעמים הרבה שאין לבארם. (מכתב אנ"ש לרבי שלמה קלוגר ז"ל. נדפס במכתבי ר' נחמן ב"ר יהודה ז"ל מכתב ב', וי"א שהוא מר' נחמן מטולשין ז"ל.)

כוכבי אור

כוכבי אור

ולדעתי יש הכרח גדול להודיע כל זה, כי מי יודע כמה יתארכו עוד חס ושלוש ימי הגלות, ואף על פי שיצא מפיו הקדוש (בלשון זשרגאן [אידיש מדוברת]) מיין פיערל וועט שוין טלואין ביז משיח וועט קומען [האש שלי תוקד עד ביאת המשיח], מוכרח בכל זאת לכל אחד מאנשי שלומנו להמציא לזה אתערוטא דלתתא בכל ימי חייו. כי כפי עצם פירוש טלואין בלשוננו, יש בזה לצדד בפירושים שונים, כי גם אם לא נשאר מהתבערה והמוקדה, רק ניצוצות קטנות ומעטות נקרא זאת בלשוננו בשם טלואין. (שיחות וסיפורים, ג')

וכן אמר (מוהרנ"ת ז"ל) פעם אחת שסובב על רבינו ז"ל, כעין הנוסח שנזכר בברכת ההפטרה – 'כי בשם קדשך נשבעת לו, שלא יכבה נרו לעולם ועד'. (שם, ד')

מבואר מדברי רבינו ז"ל, לעניין הצדיקים יחידי הדורות, שקודם ירידת הצדיקים לזה העולם, יש ביכולת להיות איש כשר ועובד את ה' גם זולת זה הצדיק ותורתו. ומשבא לזה העולם, אין ביכולת כלל לזכות זולתו וזולת תורתו למה שצריך לזכות. וכפי הנראה מדבריו הקדושים, שזה נמשך מדרכי השם יתברך בהנהגת העולם, זה לעומת זה, ובירידת הצדיק הרופא נפשות לזה העולם, ברפואות ותחבושות יקרות ונפלאות שלא נתגלו עדיין מעולם, נתחדשים כנגד זה, מחלות ומכאובים חדשים שלא היו עדיין בעולם, ושארין ביכולת לעמוד כלל כנגדם, אם לא בסגולות ורפואות הצדיק, שנתחדשו וירדו כנגדם באלה העיתים. והבלתי מתרפא בהם, אבדה תקוותו חס ושלוש. (שם, י"א)

שמעתי מאבי: שפעם אחת נתקרבו אנשים חדשים אליו ז"ל, והיה אומר לפנייהם תורה גבוה כדרכו ז"ל. אחר כך סיפרו לפניו על אלו האנשים שאומרים שאינם מבינים תורתו, כי מאי נפקא מינה להם בתורתו הגבוה, כי הם צריכים תורה פשוטה ודברי מוסר פשוטים, כפי מדרגתם הפשוטה והנמוכה. וחרה לו ז"ל עליהם, ואמר אז: מי שאומר שאינו יכול למצוא עצמו בדברי תורתו, הוא אפיקורוס, כי באמת תורתו היא כלליות גדול מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין. (צוואת הרב מטשערין)

מוהרנ"ת ז"ל היה מספר: כשנתקרבת לרבינו זצוק"ל האב איך מיין מח אין גאנצען אוועק גילייקט, [הנחתי את מוחי לגמרי], כאלו אין לי שום שכל. וכששמעתי דיבור מרבינו זצוק"ל האב איך א שטיקעל שכל, נאך א דיבור נאך א שטיקעל שכל [יש לי חתיכת שכל עוד דיבור עוד חתיכת שכל]. וכן אמרו עליו מגדולי אנשי שלומנו שזה החילוק בין מוהרנ"ת לשאר תלמידי רבינו זצוק"ל, שהם ידעו שרבינו זצוק"ל הוא העיקר, אבל הם גם כן זענען אויך עפיס [הם גם כן משהו] יש להם איזה דעה, אבל מוהרנ"ת ז"ל ידע בעצמו שהוא בלעדי רבינו ז"ל אינו כלום - גאר ניט [כלום לא] כאין ממש. אשרי לו. (אבני"ה ברזל, ט"ז)

מכתבי ר' ישראל קרדונר ז"ל

מכתבי ר' ישראל קרדונר ז"ל

אשרינו, אשרינו מה טוב חלקינו! שזכינו לידע מהדעת הקדוש הזה, ובכל מאמר ומאמר יש די להחיות ולשמח את נפשינו באחרית הימים האלה, אשר הסט"א התפשטה מאד ר"ל על כל העולם, ובפרט על כל מי שרוצה לגשת אל הקודש, אבל אף-על-פי-כן 'ואתה מרום לעולם השם' - וידך תמיד על העליונה, והקדים רפואה למכותינו, ושלח לנו צדיקים קדושים כאלו, ופעלו, ועשו, וחזקו, ואמצו, והחיו נפשות העייפות כל ימי חייהם, וזכו וזיכו את כל בעולם לדורותם אחריהם, עד שגם אלינו הגיעו דבריהם היקרים.

אשרינו, אשרינו מה טוב חלקינו! כה יעזרנו ה' יתברך שנזכה לילך בעקבותיהם ולשמוע עצותיהם כל ימינו עד היום האחרון, ונזכה גם להאיר הדעת הקדוש הזה ליוצאי חלצינו, ולקיים מה שאמר רביה"ק 'אייערע קינדער זאלט, איהר מודיע זאן, וואס דו האט זיך גיטוהן'. (גם לבניכם תודיעו את כל מה שנעשה כאן). (כ"ג אדר ב', מכתב י"ב)

מכתב ר' געצ'י

כי דע שלא יהיה עוד ראש בית עד ביאת משיח צדקינו. על כן שם כח בספרו, והבטיח לעזור לכל מי שיבוא על ציונו עד סוף כל הדורות. (...), כי הכח והעצות ששם בספרו הם גנוזים ועמוקים, בפרט אלו העצות הקדושות הצריכין עתה, ואז לא היו נצרכין עדיין, על כן לא ראו אותם בספרו הקדוש, (כמו שהזוה"ק היה גנוז בגשמיות - כן כאן ברוחניות), עד שיבא הדור האחרון המוכרח לזה לרפואתו, ויחתור על ציונו הקדוש ובספריו, עד שימצאם. כמו שכתוב 'מים עמוקים עצה בלב איש, ואיש תבונות ידלנה', כי העצות העמוקות, לא יתגלו - רק על ידי צעקה מעומק הלב, כמו שכתוב: 'ממעמקים קראתיך', 'צעק ליבם אל ה'!

שארית יצחק

מפורסמים רצו להשתרר עלינו, להעבירנו מדעת קדשנו, הודיענו זאת רבינו, כי ממנו לא יהיה חדשות עד משיח צדקנו: נצח יזכה להפיץ אורו, ועד משיח צדקנו יאיר נרו, והמשיח בדעתו ילחום, הולך ואור עד נכון היום. (שיר ידידות)

מדרכי הצדיק

בחסידי ברסלב, נשאר רק הרבי, ספריו ותלמידיו ותלמידי תלמידיו, שקבלו דעתו ואיך ללמוד ספריו, והם רק ממשיכים את דברי רבינו כמו שכתוב אצל יהושוע. ולא צריך להכתיר מישהו שינהיג בפרסום, אלא אדרבא צריך להנהיג העם רק בצניעות למסור מה שקיבלו. וכמו שאמר

חלוקי הנחל

רבינו ז"ל, שרוצה שאלו התלמידים יעשו עוד תלמידים, וכן הלאה עד ביאת משיח צדקינו. (מדרכי הצדיק ה')

חלוקי הנחל

התחדשות דרך האמת היה חמש פעמים בעולם, ואלו הם: משה רבינו, ר' שמעון בר יוחאי, ר' יצחק לוריא, ר' ישראל בעל-שם-טוב, והנחל נובע מקור חכמה, וממנו עד המשיח לא יהיה חדשות. (עמוד הצדיק, ט"ז)

בכל מקום שנזכר שם 'צדיקי' בליקוטי מוהר"ן - הכל על הצדיק הנ"ל. (שם, י"ז)

אין להאדם להשתדל להעשות זה הצדיק, ואין לו לחשוב כי כל מי שרוצה ליטול את הכתר הזה נוטל, כי זהו עניין 'מפורסם של שקר' שהובא בליקוטי מוהר"ן. **כי אם כל אחד צריך לקבל מזה הצדיק הנתגלה בכמה דורות**, שזהו עניין של התנוצצות משיח וההכנה לגאולה, וכל אחד צריך לידע מזה הצדיק, כי אם לא ידע ממנו בזה הגלגול, יצטרך להתגלגל עד שידע, ועל זה אנו ממתנינים כל כך על הגאולה ועל התמורה. ועל זה כווננו חז"ל: (אבות א', ו') 'עשה לך רב, וקנה לך חבר', **שיחזינו תקבלו מזה הרב**, וגם (שם ו', ו') 'כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם', היינו שידע ממי נמשכו כל הדברים, שורש התורה, על ידי זה מקרב הגאולה וגאולת נפשו. (עמוד הצדיק, י"ט)

לידע כי חידוש כמו הנחל נובע מקור חכמה עוד לא היה בעולם, **כי הוא הכין כלים למשיח צדקנו, והמשיח ילחום בהם לתקן העולם.** (שם, כ')

מכתבי שמואל

עכשיו נכתוב קצת ממה ששאלתם: למה מתקרבים לרבי שהוא כבר אחר הסתלקותו, ולא לרבי שהוא בחיים חיותו?

האמת הוא כך: מאז ומתמיד כל העולם חייב להגיע לצדיק הגדול האמיתי, נשמת משה ע"ה, שרק הוא יורד לעולם כדי לתקן את כל העולם, ואף אחד אחר לא יכול בשום אופן לתקן את הנפשות, אף אם הוא גדול כפי שיהיה, אם איננו נשמת משה, ואדרבה, אפילו הוא בעצמו מוכרח גם כן להגיע לנשמת משה ששייבהו לשורשו בתכלית.

ואף אחד לא היה יכול להיקרא 'רבינו' חוץ ממשה, כי להיקרא 'רבינו' יכול רק זה שמוציא ומגלה חלק חדש בתורה והנהגת העולם ותיקון הנשמות, כמשה רבינו ע"ה שקיבל את כל התורה מן השמיים, ו'אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה' (מגילה יב:), וחוף ממשה רבינו לא נקרא אף אחד 'רבינו', אפילו יהושוע וכו', רק 'מורינו' - לשון מורה דרך: שמלמדנו את הדרכים של הרבי, משה רבינו - איך לקיימם. וכך התנהל העולם בכח משה רבינו, וכל

מכתבי שמואל

הצדיקים הנביאים - רק בדרך וכח של משה רבינו, **ורק הוא הרבי, וכולם רק תלמידיו.**

עד שהופיע התנא רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, והוא היה נשמת משה בעצמו, וירד לעולם לתקן את העולם ואת כל הנשמות שמזמן משה רבינו ע"ה, וניתנה לו הרשות לגלות דרך חדשה בהנהגת העולם, וחלק התורה העיקרי סתרי תורה, זוהר ותיקונים וכו', לכן הוא נקרא 'רבינו', מפני שהוא הרבי האמיתי של העולם וכל הצדיקים הינם תלמידיו. **ולא יהושוע לאחר פטירת משה, וכן רבי אלעזר ורבי אבא לא נהיו רביים לאחר הסתלקות רבותיהם משה ורבי שמעון, רק היו חברים והתנהגו בדרך רבותיהם - משה ורבי שמעון.** והיו מקושרים כחסידים לאחר הסתלקותו של רבי שמעון, מקושרים לרבי שמעון, כך שהיו רגילים לראות את רבי שמעון לאחר הסתלקותו.

וכמו שכתוב בזוהר הקדוש: 'אנת רבי שמעון, בלי בעפרא, ואנת מנהיג עלמא', אשרינו שכינו להתקרב לצדיקים כאלה אשר כל שרק בשביל זה בר השם יתברך את העולם - שראה שיהיו צדיקים כאלה שיכולים לתקן העולם בשלימות.

והנה אחר פטירת הצדיק האמת, רבי שמעון בר יוחאי זכותו יגן עלינו, אמן, אזי האור שלו מגדולתו ותורתו היה סתום וגנוז מאות שנים, (מלבד תלמידיו שלמדו וחזרו ביחד גדולת רבם, והיה להם התקשרות עם רבם אחר הסתלקותו כמו בחייו, ובאו על קברו, והיה להם אהבה והתקשרות זה לזה, ואהבה והתקשרות לרבם, ולא נעשה הצדיק רבי אלעזר בנו, ולא הצדיק רבי אבא התלמיד הגדול, לא נעשה רבי במקום רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, רק היו חברים ביחד, והרבי רבי שמעון בר יוחאי היה הרבי הן בחייו - הן אחר הסתלקותו. ובוודאי נתנו כבוד זה לזה, ובפרט שהיה להם דרך ארץ ויראת הכבוד כל אחד מהגדול ממנו, אבל לא לקחת אותם לרבי במקום רבם רבי שמעון בר יוחאי, שהוא היחידי ואין דוגמתו להם, וכן הלאה אצל האר"י ז"ל ותלמידיו, וכן הלאה הלאה אצל כל צדיק אמת ותלמידיו), עד סמוך לביאת האריז"ל שאז נתגלה הזוהר הקדוש, והיו יחידים, כמו הרמב"ן והראב"ד, שידעו ממנו קבלה וסתרי תורה.

עד שבא האריז"ל, שהוא נשמת משה ונשמת רבי שמעון בר יוחאי - הצדיק האמת, שמימות רבי שמעון בר יוחאי עד האריז"ל לא היה צדיק אמת כזה שתיקן העולם בכלל, וכל הנשמות בפרט כמו האריז"ל, וגילה קבלה וסתרי תורה שיש בהם מוסר נפלא אש בוער עד השמיים, וגם גילה כל קברי הצדיקים שבארץ הקודש, וגם תיקן כל הנשמות המגולגלים בדומם, צומח, חי, מדבר. **ורק הוא היה נקרא בשם 'רבינו', כי הוא גילה דרך חדש לעבודת ה' ובהתורה הקדושה - דרך חדש שלא נתגלה מעולם.**

ואחר הסתלקותו ז"ל הוא היה הרבי כמו בחייו, ואפילו הצדיק הנורא תלמידו הגדול רבי חיים ויטאל ז"ל שהיה לו כל כתבי האריז"ל בידו, ושהאריז"ל אמר כי לא בא לעולם - רק כדי לגלות לרבי חיים ויטאל תורתו, אף-על-פי-כן לא היה נקרא הרבי אחר פטירת האריז"ל, ורק חברים, ולמד ביחד עם חבריו והתקשרו באהבה זה לזה, ובפרט לרבי חיים ויטאל- שהוא היחיד הגדול שבכל תלמידי האריז"ל, וביחד התקשרו להאריז"ל באהבה לאחר הסתלקותו כמו בחייו.

מכתבי שמואל

עד שבא אותה הנשמה לזה העולם, וזהו רבינו הבעש"ט ז"ל, אשר היה נשמת משה כנ"ל, והוא תיקן העולם, וכל הנשמות מהאריז"ל ואילך, והביא דרך חדש - דרך החסידות בעולם. **בוודאי ראוי להיקרא 'רבינו', כי הביא דרך חדש לעולם:** דרך עבודת השם, ועניין התפילה ואהבת חברים וחסידות.

והנה אחר הסתלקות הבעש"ט ז"ל עד רבינו ז"ל, התנהג העולם בדרך הבעש"ט וכולם - כל הצדיקים - הם רק תלמידי הבעש"ט ותלמידי תלמידיו, והכל על-פי דרך הבעש"ט, (ובאמת הצדיק רבי פנחס מקוריץ ז"ל אמר שלא צריכים להיות רבי ותלמידים, רק שיקראו בשם חברים ולדבר יחד בעבודת השם, וגם המגיד הקדוש ממעזריטש ז"ל אמר שמה שנעשה רבי הוא עונש לו, (נדמה לי מפני שנסע פעם אחת בכל המועד), וכך אנו רואים שיש הרבה צדיקים גדולים מתלמידי הבעל-שם-טוב ותלמידי תלמידים שבניהם אחריהם לא נעשו רעבס, כמו הרבי ר' אלימלך ורבי זוסיא והרב מבארדיטשוב והתולדות והמוכח והרבי מלובלין ושאר הרבה, וגם אלו שנעשו מזרעם, בוודאי זה מחמת עונש, כמו שאמר המגיד על עצמו כנ"ל)

בוודאי ראוי ליתן גדולה וכבוד וחשיבות לכל תלמידי הבעל-שם-טוב ותלמידיו ותלמידי תלמידיו, אבל הכל לגדולת רבם הבעל שם טוב ז"ל.

והנה אחר שעזר השם יתברך ושלח אור הגדול הבעל-שם-טוב ז"ל בעולם, אשר הוא ותלמידיו הקדושים - הנמשך קדושתם עד עתה: שנתרבה החסידות והאמונה בהשגחה פרטית, והביטחון והשמחה בהשם יתברך, אשר יש הרבה לדבר בזה, חמל ה' יתברך על הדור השפל בתכלית השפלות כמונו, ומתוך האילן הקדוש הבעל שם טוב ז"ל יצא אילן פירות כאלה, היינו מיוצאי חלציו הקדוש יצא רבינו הנחל נובע מקור חכמה, שהוא אור כזה שעדיין לא היה בעולם, **שיכול להאיר לכל העולם, מקצה אל קצה, ולהחיות כל העולם כולו מראש ועד סוף.**

והוא הרחמן האמת, אשר גילה לנו עוצם קדושת עצותיו הנוראות, איך נוכל להגיע גם אנו וגם כל העולם כולו להיות נעשים צדיקים גדולים גמורים, שזה אין אנו מוצאים אצל שום צדיק מבריאת העולם עד עכשיו, צדיק שיספר לנו את דרכיו מה שעשה עד שהגיע למדרגותיו, שגם אנו נוכל לעשות כן ונוכל להיות צדיקים.

ונותן עצות על כל דבר והתחזקות מיוחדת על כל דבר, **שרק אם יקיימו דבריו בתמימות ופשיטות בלי חכמות ובלבולים, אפשר לבוא למדרגה הגבוה ביותר בעולם.**

רק היצר הרע נותן לעצמו עצה: מחלוקת והתנגדות על רבי קדוש כזה וכאלו ספרים קדושים, ואפילו אנשיו שכבר כן מאמינים בו, גם כן מבלבל להם הראש שלא לקיים עצותיו בתמימות ופשיטות בשמחה, שזה העיקר להגיע לכל טוב ולהרגיש את כל הדרכים הקדושים כראוי. שהאנשים שקיימו את דיבוריו בתמימות ופשיטות בשמחה, בדיוק כפי שציווה, זכו להיות צדיקים גדולים - כמו שאנו אכן יודעים מהם זכותם יגן עלינו. (ע"פ

מכתב ז' ח' ט')

שיחות ואמרות

העניין הוא כך: האמת הוא שהיו הרבה צדיקים גדולים, וקדושתם תמיד בכל דור ודור, הנגלים והנסתרים, וצריך להאמין בהם ובקדושתם ובסיפורי גדולות שלהם. אבל יחידי הדורות, בחינת נשמת משה, שעליהם נאמר 'רבות בנות עשו חיל, ואת עלית על כולנה', היו משה רבינו עליו השלום, ורשב"י, והאריז"ל, והבעל שם טוב ז"ל, ורבינו ז"ל, שאמר ממנו ועד משיח לא יהיה חדשות, שמהם צריכים כל ישראל וכל העולמות לקבל תיקונם בשלימות.

והם כוללים כל נפשות ונשמות ישראל, כמובא בזוהר שאף-על-פי שהיו צדיקים נוראים; אהרון ובצלאל וכו'. ואע"פ כן הוכרחו לבוא למשה, ויביאו את המשכן אל משה, ויקם משה את המשכן - שיודע לעשות הייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה שיפא בשיפא (זוהר פיקודי רלח:), ועל כן בוודאי אני צריך להאמין בצדיקים שבכל הדורות, ויהיו יקרים בעינינו, ולהשתמש בזכותם, ולהזכיר שמותם - שזה עניין אמירת שמות הצדיקים, לעורר קדושתם עלינו.

אבל לידע שעיקר חיותינו ושורשינו הם הצדיקים הנ"ל, ובפרט לנו העיקר זה רבינו ז"ל, שהוא קרוב לדורותינו, והאש שלו תוקד עד ביאת משיח. וכל חיות העולם תלוי בו דיקא, ואפילו שאינם יודעים ממנו, מקבלים חיותם ממנו בהעלם.

ובוודאי הוא פגם גדול להתקרב לאיזה איש אחר, (...) באמת אני צריך להאמין בהטוב שיש בכל איש, ולדונו לכף זכות, ולמצוא טוב אפילו בהגרוע שבגרועים שאין גרוע ממנו, אבל להתקרב, ובפרט לקבל מרותו ולהסמיכו לרבי אפילו קצת דקצת, כגון לאכול שיריים או לישב על שולחנו או לשמוע חידושו, בוודאי הוא קלקול באמונת והתקשרות והתקרבות לרבי שלנו. (...)

מעת שנתגלה דרך רבינו ז"ל, אין לנו דרך אחרת - אלא דרכו וענינו, והוא נקרא הצדיק שבדור הזה, וכל תיקוננו תלוי אך בו, כי הוא כבר הכין רפואות למחלות שנתחדשו בדור הזה דיקא, ועל כן אין רפואתנו אלא על ידו. (מכתב כ"א)

שיחות ואמרות

מר' שמואל הורוויץ ז"ל (נכתב ע"י ר' שמואל טיקוצ'ינסקי
ונדפס בספר 'כתבי ר' שמואל')

שאלתי אותו, בלשון הריני מקשר את עצמי לכל הצדיקים האמיתיים שבדורינו, ולכל הצדיקים האמיתיים שוכני עפר וכו' ובפרט וכו'. ושאלתי הרי איתא (במכתב מוהר"ן מטוטלשין שכתב להר"ר מיכלי, שנדפס בסוף ספר עלים לתרופה), שצדיק הדור הוא רביה"ק וכו', ואז, מהו כפל הלשון - הצדיקים שבדורינו, ו'הצדיקים שוכני עפר', הלא אחד הוא? והשיב לי, שהצדיקים

עונג שבת

שבדורינו הם הם הלו' צדיקים שיש בכל דור ודור, ואפשר שהם ברסלבר חסידים^א, [והם אינם מפורסמים]. (ט')

כל התיקונים שבעולם, ולכל האנשים שבעולם, נמצאים בדברי רבינו הקדוש זיע"א, ואם מחפשים במקום אחר, נקרא פגם בכבוד הצדיק. (י"א)
אם דבר אחד יכול למנוע מהתקרבות לצדיק, צריך להימנע מהדבר ההוא לגמרי. (י"ט)

יכולים לשמוע דברי צדיקים אחרים בתנאי שאינם מתנגדים, ואינם שומעים בשביל חיפוש דרך חדשה, כי הכל נמצא בדברי רבינו ז"ל. (דבר זה דיבר לעניין לשמוע שיחות ממשגיחים בישיבה, אבל לא לעניין מפורסמים). (כ')

באמת יש הרבה צדיקים, כהגר"א ז"ל והחפץ חיים ז"ל ועוד ועוד, אבל לא מגיע לבחינת משה רבינו ע"ה שהוא מתקן הנשמות, והם: משה רבינו ע"ה ורשב"י והבעש"ט והאריז"ל ורבינו הננמ"ח זיע"א ועכ"ל. ורבינו אמר שהוא עד משיח, וממנו עד משיח לא יהיה חדשות. (נ')

ביארצייט רבינו ז"ל בסוכות בירושלים, אמרתי לו שאני הולך אל וכו' (ר' א.פ.), ואמר לי שאסור ח"ו לחלוק עליו, כי הוא יהודי כשר, ואינו מתנגד ח"ו, אבל לברסלבר חסיד אסור ללכת אליו, וזה פגיעה בכבוד רבינו. וצעק עלי בזה הלשון: שמואל! ס'איז ארחמנות אויף דיר, [הרחמנות עליך גדולה]. ואמר לי שזיכו אותי להעתיק מכתבים מאנ"ש ומתלמידי מוהרנ"ת, ואיך אני הולך לחפש במקומות אחרים, ואם מחפשים אפשר ללכת לשאול תחתיות ח"ו. ה' ירחם. (ס"א)

היום יש צדיקים אמיתיים, אבל הם נסתרים ואינם מפורסמים. (ס"ב)

עונג שבת

הנני מבקש ממך, בל תכתוב לי כדרכך, לכ"ק מורי שליט"א, כי מי אנוכי לתאר אותי בשבחים כאלה, אין בי לא מיניה ולא מקצתיה. רק לכתוב לי ידידי יקירי או 'מורי נ"י, ולחתום עצמך בשמך 'הלל מיכאליץ'. כי להתפלל עבורך, כי ה' שומע תפילת כל פה וכו', ידעתי שמך ושם אמך תחיה, ומה לך לחתום כדרך חסיד אל רבו המפורסם? יהי רצון שנזכה לאמת, ולא יטעו בי בני אדם, ולא אטעה בעצמי ח"ו. (ערש"ק ויחי תרצ"ה)

אבי הנחל

עיקר שלמות העצה כשהיא בבחינת 'כולו זרע אמת' - שתהיה אמת גמור וברור מתחילה ועד סוף, ואין בה שום נפתל ועיקש כלל. עיקר הלך האדם בדרכי התורה הוא על-ידי עצות טובות, אך צריכים שמירה גדולה שלא

^א אמר המעתיק: עיין בלקו"ה חושן משפט ח"ב הלכות נזיקין ה"ד אות כא.

אשי ישראל

יגוף באבן רגלו, שלא יהיה נכשל בעצות רעות של המנהיגים הרודפים אחר הממון וכבוד ושאר תאוות עולם הזה, כי רוב עצותיהם מקולקלות וכמה אנשים נלכדו בהם כצפרים האחוזות בפח רחמנא לצלן. **כי כמו שעל-ידי עצות דקדושה נתגדלה האמונה, כמו-כן להיפך, על-ידי עצות רעות חס ושלוש נחלשה האמונה דקדושה, ונמשכים אמונות כוזביות, וכפירות ואפיקורסות רחמנא לצלן.** (ר"ח אדר תשכ"א)

אשי ישראל

שיחות מר' ישראל בער אודסר ז"ל (הבאנו רק התרגום ללשה"ק)

אם רוצים להתקרב לרביה"ק, אם רוצים לרחם על עצמו - צריכים לציית לו! כמו שהוא מלמד אותנו! **ויש כבר כל מה שאנו צריכים: הליקוטי מוהר"ן, הליקוטי תפילות, הליקוטי הלכות, יש כבר! שם מוצא כל אחד, מה שחסר לו, ומה שעובר עליו, מה שהוא צריך!** וכן בכל תורה, כל שכן שיש כל כך תורות! (יספרי רבינו הקדוש)

אנו יודעים מהליקוטי מוהר"ן, אתם זוכרים את סימן קכ"ג?! שרבינו אומר ככה: **העיקר והיסוד שהכל תלוי בו... נו, יכולים לעבור, ולהגיד, וללמד אותו, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, כשלומדים בתורה זו, צריך לשום לב, ולהסתכל היטב על כל מילה, זה לו סתם חידוש, זה לנו, שרבינו הקדוש אומר: העיקר והיסוד שהכל תלוי בו, לקשר עצמו להצדיק שבדור! וזה אנו יודעים, כי הצדיק שבדור, העולם כשלומדים כאן - זה רץ אל הרבי מגור, זה לסלונים, הצדיק שבדור! לך תגיד לו... אבל חסידי ברסלב יודעים, כשאחד מסתכל כאן, הצדיק שבדור, מי יודע, יש איזה צדיק שבדור, אבל זה טוב והולך על רבינו הקדוש! ככה הוא אמר, שהוא, הוא, המנהיג שבדור! שהוא, הוא, הצדיק שבדור! כן. והוא ידע איך אנו צריכים אליו כל כך, אז הוא ריחם עלינו והודיע לנו, שהעיקר והיסוד שהכל תלוי בו - מה שחסר לי, הכל נמצא כאן, הכל תלוי בו!** (העיקר והיסוד)

ישראל סבא

העניין של רבינו הוא רבי ותלמידים. **כל החסידים - גדולים וקטנים, אין גדולים ואין קטנים, כולנו חברים.** (למעלה מהטבע)

הוא יתקן כל העולם, כל אחד ואחד בשלמות, תיקון גמור. כל התיקונים תלוי רק בהתקרבות לרבינו. **כל התיקון שלנו, של כל העולם - תלוי רק בהתקרבות לרבינו.** תיקונים, תיקונים כאלה שעדין לא היה בעולם. הוא יתקן אותנו ואת כל הפושעים וכל הרשעים. **יש דברים שאי אפשר לתקן, אבל הוא עושה חדש!** ברגע אחד הוא מאיר כל העולם, מכניס אש בכל העולם. הוא יכול לברוא עולם חדש - ברגע אחד!

ישראל סבא

הוא הכל אצלו, בית-המקדש, הקדש-הקדשים, אבן-השתיה - הכל אצלו, הוא עולה על הכל! כל התורה מקבלים מרבינו, קדש קדשים מקבל מרבינו, כולם יונקים ממנו. הוא גואל מושיע, הוא הכל, רבינו הקדוש!

רבינו הקדוש הוא בעצמו יטפל בהכל. הוא בידו הכל, כל הבריאה, כל העולם, כל התורה, כל ישראל. זה עניין פלא שלא היה מעולם, בא בזמן הגאולה...

כמה שאנחנו יודעים אינו כטיפה מן הים מעניין גדולתו של רבינו. הכל לא בא בחשבון, לא כלום נגד גדולתו. 'אני נהר המטהר מכל הכתמים', מי, איזה צדיק אמר דבר כזה, אם לא משיח!

כל הגאולה תלויה ברבינו, הכל, הכל, ביאת המשיח והכל. **אם יש כבר רבינו הקדוש בעולם - כבר יש משיח. משיח כבר ימצא הכל מוכן ומזמן, רבינו הקדוש כבר הכין הכל למשיח. רבינו הקדוש כבר הכין הכל!**

כשיבוא משיח הוא יגלה את רבינו הקדוש, מי זה, מי הוא רבינו רבי נחמן. **משיח הוא יכניס בעולם האור של רבינו ז"ל, משיח יהיה תלמיד רבינו...**

כמה שאנחנו יודעים מרבינו - ככה היצר הרע הולך ומתרחק ונעלם. רבינו הקדוש הורג אותו עם כל החיילים שלו. מה שיש בעולם, מחלות כאלו שאי אפשר להגיע לשם שום תיקון משום עזרה, אבוד לגמרי. והוא מהפך הכל! **חולים כאלה כמו שאנחנו היום - אין להם רפואה. אבל רבינו הקדוש גם מחלות כאלה הוא יכול לתקן, לרפאות, לשמח. הוא יכול לעזור לכל ישראל בכל רגע. בדיבור אחד הוא רופא את כל המחלות של כל החולים, בדיבור אחד!**

זה פלא כזה, שאנחנו חולים כאלה שאין מי שיוכל לעזור לנו אפילו טיפה מן הים - רק הוא, רק הוא! הוא יכול לרפאות כל החולים שבעולם! כל דיבור של רבינו הוא מחיה מתים, הכל!

הוא אמר שיש מחלות שאין להם רפואה, ואני יכול לרפאות גם מחלות כאלה. **חולים כאלה - אני יכול לעזור להם, אפילו לחולה שאין לו רפואה - אני יכול לרפאות אותו!** אם אנחנו היינו יודעים מזה, מאמינים בזה - היינו צדיקים קדושים מה שלא היה מעולם...

רבינו הקדוש הוא סוד כזה שעוד לא היה מיום בריאת העולם, פלא כזה עוד לא היה בעולם. עוד לא היה חידוש כזה בעולם, חדש! כל מילה שגילה רבינו הקדוש בעולם - נעשה עולם חדש לגמרי. הוא אמר שכל תיבה היא כל התורה וכל הצדיקים וכל ישראל. בתיבה אחת! ככה הוא יכול להכליל כל התורה.

דיבור אחד של רבינו מהפך כל העולם, כל החכמים. הוא מראה להם שהם לא יודעים כלום. הוא עלה על כל הגדולים, על הכל. והאמת שלו - אין אמת כמו זה, אין חכם כמו זה. **כל העולם לא יכולים נגד דיבור אחד של רבינו.**

שערי צדיק

כל החכמים כולם יתבטלו לגמרי נגד רבינו. כולם משתגעים, כל הגדולים, כל כולם מתבטלים נגד דיבורים כאלה. מי ראה דיבורים כאלה! רק דיבור אחד מרבינו הוא כולל כל העולם כולו! **כל דיבור של רבינו הוא כל התורה כולה!**

כל דיבור שלו וכל עניין שלו הוא למעלה מן הטבע, והוא נצחי והוא תמיד בכל דור. **ככה הוא אמר, שהוא המנהיג האמיתי של כל ישראל בכל דור ודור, זה לא נפסק!** מה שגלה לנו עדין לא מגיע לטפה מן הים...

אנחנו לא יודעים עדיין כלל מרבינו, אנחנו וכל העולם וכל הדורות שעתידיים לבוא - עוד לא מספיק להשיג דיבור אחד מרבינו!

יכולים לגווע מגודל החיות של כל דיבור שגלה רבינו הקדוש בעולם, כל דיבור שלו הוא מעיין, הוא ים החכמה. דיבור אחד הוא הים הגדול, ים החכמה, ים כזה... ים של ישועות, רפואות חדשות כאלה לא היה עדיין. דיבור אחד שלו שהוא מגלה, הוא מחדש ומרפא כל העולם, כל הכופרים, כל הרשעים. כופרים גמורים - והם יהיו צדיקים קדושים. דיבור אחד מספיק לכל העולם. (ספריו הקדושים)

שערי צדיק

מוהרנ"ת זכה לדעת בוודאות אמיתי **כי רק רבינו הננמ"ח זיע"א הוא לבד הצדיק והמנהיג האמיתי**, אשר בו בחר ה' לרעות ולהנהיג את צאן מרעיתו - ישראל עם קדוש, עד סוף כל הדורות. וברוח זה הנהיג את כל העולם שזכו להתקרב אליו אחר הסתלקות אדמו"ר זיע"א, **ומסר נפשו על זה כמו שידוע**, ועל דרך זה הנהיגו תלמידיו הקדושים את המתקרבים לדרכי אדמו"ר זיע"א בימיהם... (וגם עכשיו, העיקר אצל אנ"ש יצ"ו להתנהג בדרך זה לנצח. (מכתב ד'))

מן הראוי לך אהובי חביבי, **שעל כל פרט ופרט מספקותיך המתעוררים אצלך מזמן לזמן, תעיין עליהם בספרי רבינו הקדוש אדמו"ר הננמ"ח זיע"א**, ובפרט בספרי ליקוטי עצות וספר המידות, הערוכים ע"פ סדר הא"ב, **וכלולים מכל טוב לבית ישראל, כל העצות הקדושות על כל דבר שבעולם הנצרך לאיש הישראלי**, אשר חשקו וכוספו לה' יתברך. הלא כל חמדת ישראל לפניך, תדרשם ותמצאם, תקחם ותענדם על גרגרותיך ותשימם עטרה על ראשך, ותמצא מרגוע לנפשך הטהורה השוקקה לדבר ה'. (מכתב י"ב)

מונח קים אצלי, אשר בדברים האלו אין רשות לשום אחד להתערב בענייני חברו, ולא להגיד לו דבר ולא חצי דבר. **כי מי מאיתנו עלה שמים וירד, ותיקח אוזנו שמץ מינהו, לדעת בתיקון שורש נשמת חברו?!** (מכתב י"ד)

כשזוכים ללמוד ספרי אדמו"ר ז"ל כסדר בקביעות, אז רואים עין בעין נוראות נפלאות התגלות רוח הקודש שבספריו הקדושים בכל פרט ופרט,

תמימי דרך

כי מוצאים בהם בכל פעם, כל הנצרך לנו באותה עת ובאותה שעה, ממש כאילו רבינו חי איתנו ויודע כל הנעשה איתנו בגשמיות וברוחניות על כל צעד ושעל, ומורה לנו בכל עת ובכל שעה, העצה הנכונה לטוב לנו כל הימים. (מכתב נ"ב)

רבינו הקדוש חי וקים, והוא מנהיג אותנו גם היום, והוא אומר תורתו גם עכשיו בכל פעם שאנו לומדים אותה, ואוזנינו שומעים התורה מפיו ממש, ומתוך לימוד התורה אנחנו מבינים כל מה שעלינו לתקן בכל עת ובכל שעה. (...)

וזה מה שכתב כבוד קדושת החסיד האמיתי, מוהר"ר נחמן זצ"ל מטולטשין, במכתבו לכבוד מוהר"ר מיכלי ז"ל נכד מוהרנ"ת זיע"א בשנת תר"ל, (היינו עשרים וחמש שנה אחר הסתלקות אדמו"ר מוהרנ"ת זיע"א), וזה לשונו: 'וכבר מונח כלל בידינו, אשר כעת הוא הצדיק שבדור אדונינו מורינו ורבינו זצוק"ל עיין שם, כי פניו של רבינו הנמצאים בספריו, הולכים תמיד לפנינו להאיר לנו הדרך העולה בית א-ל גם עכשיו. (...)

כי הוא ראה את כל בני האדם וירד לסוף דעותיהם ותכונותיהם ומידותיהם וצפונותיהם, והכין בעד כולם מה שנצרך להם תמיד, לכל אחד ואחד כפי צורכו בשלימות.

הגע בעצמך, שאילו החסיר לדעת אפילו פרט קטן של אחד מהם, ולא היה מכין לו מה שנצרך לו בזה לתכליתו הנצחי, נמצא שהלה נצרך לתרופה חדשה שלא נמצא בספריו, וה' יתברך המרחם על בריותיו, וחושב מחשבות לבל ידח ממנו נידח, בוודאי שצריך לגלות על ידי איזה צדיק חדשות עבור האדם הזה. ואם רבינו הקדוש זיע"א גמר אומר שלא יהיו חדשות עד משיח צדקינו, בוודאי שהכל נמצא בספריו הקדושים.

ובזה נתברר אצלינו, כי הוא הצדיק שבדור זה ממש, ואליו אנו צריכים. ואין לנו אלא לפתוח את ספריו הקדושים ולהגות בהם, ולחפש בהם חיפוש אחר חיפוש, עד שנזכה למצוא בהם מה שאנו צריכים לעצמינו עתה, כל אחד ואחד לפי בחינתו. (מכתב ק"ד)

תמימי דרך

ידידי היקר, אבקש ממך שיכנסו דברי באזניך, בכל מכתב שאתה כותב לי, אתה כותב עלי שבחים כאלה, לא כאלה חלק יעקב, ולא זה רצון רבינו ז"ל. רק כולנו ידידים האמיתיים, מקורבים - נקראים על שם אדמו"ר ז"ל, ואנו רוצים ביחד לקיים עצותיו הקדושות, וכל אחד צריך לקבל מחברו הנקודה הטובה. (...) אכפול בקשתי עוד הפעם - לא להרבות בשבחים, כולנו רק חברים ולא יותר. (מכתב כ')

טעם זקנים

ידידי היקר, מזה שאתה כותב לי בהתחלת המכתב אדמו"ר, יש לי מזה עוגמת נפש, הלא אנחנו ידידים למה אתה גורם לי עוגמת נפש. אקווה שמהיום והלאה אל תעשה לי זאת, כי באמת אנחנו ידידים מקורבים לאדמו"ר ז"ל, שואבים ממעיין אחד - לא שייך לנו שטותים כאלה, לשונות כאלה. (מכתב ס"ג)

קבלתי מכתבו היקר. והנני לפרש תרעומתי לפני כבוד תורתו, על שכותב עלי תארים ושבחים שאינם הולמים אותי כלל, ואין בי אפילו מקצתם. ואע"פ שכתוב בספר המידות מרבינו ז"ל: 'השקר אינו אלא בפיו, אבל לא בכתב', עיין שם במראי מקומות. אבל אע"פ כן, למה לנו כל אלו הדיבורים של שקר, ואין זה דרכי רבינו ז"ל, אשר כל ענינו הוא רק אמת. על כן, נא ונא, לא לכתוב שבחים ותארים שאין להם שחר, רק לכתוב השם בלבד! (מכתב ס"ה, מר' שמואל שפירא ז"ל)

יעזור לנו השי"ת שנזכה ללמוד בהישיבה הקדושה של אדמו"ר זצ"ל, שהוא רבי אמיתי - שעל כל אחד מתלמידיו נאמר 'איתן מושבך' וכו'. (מכתב ס"ו)

וזה סוד כל קיום חסידות ברסלב עד היום הזה, אשר כל העולם מתפלאים על זה מאד, איך אנו מחזיקים מעמד, וחסידות ברסלב נמשכת מדור לדור - בלי שיהיה לנו רבי ומנהיג המולבש בגוף, כנהוג בכל עדות החסידים. אמנם זה כל יסוד קיומנו, כי כל חסידות ברסלב עומדת על יסוד זה, וכדברי ר' נחמן מטולטשין ז"ל במכתבו: 'וכבר מונח כלל בידינו, אשר כעת הוא הצדיק שבדור אדמו"ר ז"ל', וצדיקי שכיחי יתיר בהאי עלמא בתר דאיסתלקו. וכל דבריו של אדמו"ר ז"ל חיים וקיימים ועומדים לנגד עינינו, כאילו רבינו ז"ל עומד ומצווה לנו מה עלינו לעשות כיום הזה. כי דבריו ועצותיו של רבינו ז"ל כוללים כל הנפשות, מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, וכל הדורות עד משיח צדקינו, וכמו שאמר רבינו 'כיהאב שוין מינע אויגן אויסגיקוקט אויך יעדן איינציגן באזונדער' (בעיני כבר הסתכלתי על כל אחד בנפרד), ובכל מה שלימד אותנו יש די לכל אחד ואחד, אם רק יקיים אותם באמת ובתמים ויזכה בהם וודאי לתיקון נפשו לנצח. (מכתב ק"ל)

טעם זקנים

כשאנו אומרים 'הרבי' (דער רבי), אנחנו מתכוונים לאותו רבי! מתכוונים לאותו רבי שהיה לר' נתן, לא מתכוונים לאדמו"ר האמצעי או אדמו"ר הזקן, אלא מתכוונים לאותו רבי. מדוע זה כך? הכל בזכות ר' נתן, הוא הביא אותנו לכך, והוא הוביל אותנו לכך, שאותו רבי שהיה פעם, הוא הרבי של עכשיו, ואותן העצות שנתן לתלמידיו, הוא נותן גם לנו. (קונטרס ד', בתרגום ללשה"ק)

דיבורי אמונה

דיבורי אמונה

לא רק אנשי שלומנו מאז ומקדם לא נהגו לתת עצות, אלא גם רבינו עצמו לא היה מדרכו להרבות בנתינת עצות פרטיות. (...) בדרך כלל, עצם הצגת השאלה ובקשת העצה, והנדון סביבה - אלו עצמם מביאים תועלת, ובעבור זה נוהגים להתייעץ עם אדם גדול. אך לומר לזולת 'עשה כך' זה לא שייך כלל. כי איך יכולים לומר לאדם מה לעשות בפרטות? אמנם יש לנו ספר 'ליקוטי עצות' אך הוא עצות 'כלליות' לכלל כולו, אך לאדם באופן פרטי לא יתכן לומר 'עשה כך'. וכמובן שאם אין יכולים לתת עצות - אסור לתת עצות! ואם תשאלו הרי יש כאלו שנותנים עצות - כלום אפשר לעשות משהו נגדם? בוודאי סכנה גדולה לקבל עצות מכל אחד. לפעמים אפשר לשבור את האדם לרסיסים ולשברי שברים על ידי ה"עצות" שנותנים לו. (...) העצות שלנו הוא רק כמו שרבינו כותב בליקוטי מוהר"ן תורה מ"ט: 'איתתך גוצאי' - שהעצה שלנו היא רק תפילה, (כמו שפירש רש"י על "איתתך גוצאי" - שמע עצתה. ויגחין ולחיש לה' - הוא סוד תפילה בלחש, עיין שם תורה מ"ט אות ה'). על ידי תפילה מקבלים העצה הטובה ביותר, ויודעים איך לנהוג גם בפרטות. אלא מאי? אם בכל זאת רוצים לעשות איזו השתדלות, מעלים את השאלה בפני חבר, ועצם הצגת השאלה - גם אם החבר אינו אומר מה לעשות - מעלה פתרוני, ולאחר מכן מבקשים מהשי"ת 'ותקננו בעצה טובה', ועל ידי זה עוזר השי"ת ומכניס ברעיונו איזו עצת אמת. (...)

רגיל הייתי שר' אברהם ב"ר נחמן לא השיב מעולם על שאלות פרטיות שהעלו בפניו. כי כששאלו אותו דבר שנוגע לשולחן ערוך - בוודאי לא היה לו להרבות בדיבורים, כי הרי יש שולחן ערוך מפורש כיצד לנהוג בשאלה מסויימת זו. וכן הוא בדבר הנוגע בעבודת השי"ת, שלכל עניין יש פתרון ברור שניתן להשיב עליו בקיצור, אך מעולם לא שמעתי שהשיב 'עשה כך' בענייני האדם וצרכיו. והעניין בזה הוא, כי כאשר משיבים לאדם 'עשה כך' הוא יוצא מרוצה ושלם בדעתו. אך הרי צריך לבקש מהשי"ת תמיד, ונמצא שנתנית עצה ברורה לאדם, מלבד שזה כמעט לא שייך ללא רוח הקודש, עוד יוצאים נפסד מכך, שהלה במקום לבקש את השי"ת שינחנו בדרך אמת, הוא סומך רק על העצה שקיבל והוא חושב שהעסק נגמר ונשלם ויותר אין לו מה לעשות. בו בזמן שעל כל דבר כקטון כגדול צריך להרבות ולבקש מהשי"ת: 'ותקננו בעצה טובה מלפניך' 'ותקננו בעצה טובה!' אכן רבינו הורה לנו לכוון מאד בתפילה קצרה זו, בתפילת ערבית, בברכת 'השכיבנו' - 'ותקננו בעצה טובה מלפניך', כי היא תפילה נאה ונצרכת לכל

(ראה בשיחות הר"ן סי' רל"ח) (...)

זכורני שהשידוך שלי נמשך זמן רב, כמה חדשים, ואצל כל מי ששאלתי מאנשי שלומינו, לא נענית בתשובה ברורה. תמיד בהעלותי את השאלה, היתה התשובה מעין זאת: 'און וואס זאגסטו' - ומה אתה אומר? (...) הגם שלא היה לי מה לומר, ומה ידעתי בכלל לפסוק? אך כאמור, לא היה נהוג אצל הצדיק ולא אצל תלמידיו להשיב על עצה פרטית ולומר לו 'עשה

שיח שרפי קודש

כד'. רק כאשר הצעתי את מה שעלה ברעיוני כיצד לנהוג, אז הסכימו עם דברי, אבל לפני כן שאלוני: 'און וואס זאגסטו' (...)
כגון, מי שהיה רוצה לעקור לעיר אחרת, או למשל לרדת מ'קעסט' [שולחן חמין]
ולהתחיל לאכול על שולחנו, וכיוצא באלה מההנהגות החיים הפרטיות של
כל אחד ואחד, לא היו מציעים בפירוש כיצד לנהוג, אלא היו מייעצים
לבקש מהשי"ת שיאיר עיניו, וידע מה לעשות וכיצד לנהוג, ולא ייכשל.

**ואדרבה, בזה לא חסכו דיבורים אלא עוררו אותנו וזרזוהו בכל מיני דיבורים
לפנות רק אל השי"ת, וגם ברכוהו בהצלחה בכל אשר יפנה, וכדומה.
כי כך היה נהוג, וכך היה מקובל אצל אנשי שלומינו - לא להשיא עצות
מפורשות לזולת כיצד לנהוג, כי כאמור: אין אומרים לבעל בחירה 'עשה
כד'! (...). ואמנם, מי שמקורב לצדיק באמת - מרמז לו הצדיק מה עליו
לעשות בכל ענייניו. הצדיק מרמז לכל אחד ואחד, לא רק בכלל, אלא גם
בפרט (...).**

ואם היינו מתבוננים באמת, היינו רואים בעינינו את הרמזים האלו, וכל
מה שהאדם קרוב יותר אל השי"ת ושם אליו ליבו יותר, הוא שומע יותר
את הרמזים. (שיחה יח, עיין שם עוד)

שיח שרפי קודש

אמרו: כמו שנשמת רבינו הוא ממידת הנצח כידוע - 'נחמן' בגימטריא
'נצח', כמו כן, כל עצותיו, שיחותיו ותורותיו נצחיים וקיימים לעד לכל אדם
בכל עת ובכל מקום. (ד, פ)

ענה פעם מוהרנ"ת בשבח רבינו הקדוש ואמר 'רבינו הקדוש אמר שהכין
כבר את הכלים למשיח, שאותם העצות שנותן לנו רבינו אותם העצות ממש
יתן משיח לכל אחד מישראל, אלא שלמשיח ישמעו בקולו ויצייתו לו,
ולרבינו עדין לא'. (ו, מד)

אמרו אנשי שלומנו: כמו שהזירונו רז"ל ואמרו (אבות ב, א) 'והוי זהיר במצוה
קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות', כן סובב הדבר גם
בענייני רבינו ז"ל, שצריך להיות זהיר וזריז לקיים כל צוואותיו הקדושות,
כי 'אין אתה יודע מתן שכרן', ואיננו משיגים גודל עמקות עצותיו השייכים
לתיקון הנפש של כל אחד ואחד בכל זמן, אף בעצה הנראית כקלה ופשוטה.
(שם, רלב)

לעניין המבואר בלקוטי מוהר"ן סימן כט בעניין 'שבח הצדיקים', אמרו
אנשי שלומנו: עקר שבח הצדיקים לעובדא ולמעשה הנוגע לנו המסתופפים
בצילו הקדוש של רבינו הקדוש, הוא - בזה שנרבה בדיבורים בגודל כוחו
של רבינו, על שתורותיו ועצותיו ודרכיו ודבריו וגלה בזמנו שייכים לנו
בדורנו אנו. וזהו עיקר שבחו של רבינו לגבי שאר הצדיקים, שזכה שענינו
ודרכו יימשך לדורות עולם. וכמו שאמר כן בפירוש, שהוא רוצה לעשות

אוצר נחמני

דרך כבושה כזו שיומשך לדורות ולא יפסיק לנצח, ואכן זכה לזה, ואשרינו
אנו המקורבים אליו החפצים ללכת בדרכיו. (שם, רסו, שלג)

כידוע, **הקפידו מאד מאד אנשי-שלומנו לבלי לתת עצות להשני השואל בפעל, בקום ועשה**, לומר לו 'עשה כך וכך' וכדומה. כי אמרו ממה נפשך אם השאלה נוגעת להלכה הרי שצריך לנהוג בו כנפסק בשלחן ערוך. ואם נוגע הדבר לעבודת ה' ממש, גם הוא כתוב מפורש, **ואם אינו מפורש איך שייך לומר לזולת עשה כך וכך**. ותמיד היו מקפידים אנשי-שלומנו לשמוע תחילה מה דעתו של השואל עצמו, ואז היו מחווים דעתם אם גם הם סוברים כמותו או לא. ואפילו רבינו ז"ל בעצמו הקפיד בזה מאד, **ועד כדי כך, שאמר לו פעם מוהרנ"ת ז"ל, רבי! וכי אתם יכולים להפקיר את האדם? ואמר לו רבינו ז"ל: אכן כך אכן כך**; וכל זה מחמת שלא רצו לקחת מהאדם את בחירתו.

ומה שאמר רבינו ז"ל (בסוף ליקו"מ הוספות מכת"י), שמי שרוצה לדעת מה יעשה ישאל זאת לבני הצדיקים, **הכונה לעצות כלליות, ולא עצות גורליות יהיו אשר יהיו**. כי אם יאמר הצדיק מפורש עצה לאדם, יתבטל הבחירה של השואל ואין זה נכון. וכמו שמצינו כעין זה אצל השם יתברך כלפי הצדיק, כמבאר בתורה ק"צ, עין שם. (שם, שלד).

אוצר נחמני

איש אחד שאל עצה ממוהרנ"ת בהיותו בטעפליק, ולא מיהר להשיבו על זה, ושוב שאל אותו, וגם הפעם לא השיבו, והפציר אותו כמה פעמים שיתן לו עצה מיד, ענה מוהרנ"ת ואמר לו: 'אני איני יכול להשית עצות בנפשי אם לאכול עוד כף מרק מהצלחת, או כבר די לי במה שאכלתי, ואתה רוצה שאתן לך מיד עצה?!' (סעיף ל"ג)

פַּעַם אֶחָד הָלְכוּ אַנְשִׁים בְּסַפִּינֹת הַרְבֵּה עַל הַיָּם. וּבֹא רוּחַ
סַעֲרָה וְשִׁבַר אֶת הַסַּפִּינֹת וְהָאֲנָשִׁים נִצְלוּ. וּבָאוּ אֶל מִגְדַּל
אֶחָד. וְעָלוּ אֶל הַמִּגְדָּל, וּמִצְאוּ שָׁם כָּל הַמְּאֹכְלִים וּמִשְׁקָאוֹת
וּמִלְבוּשִׁים, וְכָל מֶה שִׁצְרִיכִים. וְהָיָה שָׁם כָּל טוֹב וְכָל
הַתְּעֻנּוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם...

בְּתוֹךְ כֵּן בָּא נֶשֶׁר גָּדוֹל וְדָפַק עַל הַמִּגְדָּל, וְאָמַר לָהֶם:
'חֲדְלוּ עוֹד מִלְּהִיזוֹת עֲנִיִּים, שׁוּבוּ אֶל הָאוֹצְרוֹת
שִׁלְכֶם וְהָיוּ מִשְׁתַּמְשִׁים בָּאוֹצְרוֹת שִׁלְכֶם'.
סיפורי מעשיות, מעשה י"ג, יום ראשון.

"עד ביאת משיחנו, אסור לקבל על עצמו שום התמנות
ומנהיגות של שום אדם, אפילו אם הוא מאנשי שלומינו, רק
דעתו הקדושה של אדמו"ר ז"ל הגנוז בספריו הקדושים -
הוא הראש והמנהיג, של כל מי שרוצה להתקרב אל
האמת".

- מכתבי ר' שמשון בארסקי ז"ל, י' סיון תרצ"ב -